

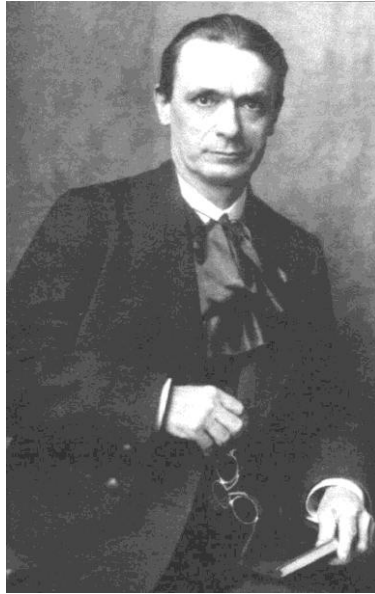
רודולף שטיינר

ההנחיה הרוחית של המין האנושי

[הוצאת בדולח](#) מקדישה, ללא תמורה, את התרגום לעברית של ספר זה לקהל קוראות וקוראי ספרות אנתרופוסופית על מדע הרוח מייסודו של רודולף שטיינר. אפשר להעבירו הלאה, ללא תמורה.

פניות באימייל לכתובת bdolah.books@gmail.com

קובץ זה אינו למכירה ו/או למסחר בכל דרך שהיא.

"האם איננו חשים כאן כמה רחוק מתפשט האימפולס המנחה העובר לאורך האבולוציה האנושית וכיצד ברגע הנכון הוא מציב בני-אדם במקום הטוב ביותר למען קידום אותה אבולוציה? בעובדות כאלה, מתגלה ההנחיה של המין האנושי."

(מתוך: ההנחיה הרוחית של המין האנושי, GA-15, פרק 1)

— רודולף שטיינר —

THE SPIRITUAL GUIDANCE OF MANKIND

By Rudolf Steiner

GA-15

1911

תרגום מאנגלית ועריכה: מוריס איטח

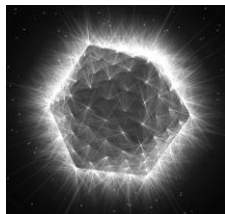
מהדורה ראשונה 2022

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני או אחר – כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמו"ל.

© כל הזכויות למהדורה העברית שמורות 2022 לבדולח הוצאה לאור

ת.ד. 558 פתח-תקווה 4910402

email: bdolah.books@gmail.com

תוכן עניינים

[הקדמה](#)

[פרק 1](#)

[פרק 2](#)

[פרק 3](#)

הקדמה

בעמודים הבאים משוחזרים התכנים של הרצאות מסוימות שנתתי בקופנהגן בחודש יוני האחרון, בהקשר עם האסיפה הכללית של החברה התיאוסופית הסקנדינבית. לכן, מה שיוצג כאן הושמע בפני קהל אשר התוודע למדע הנסתר או לתיאוסופיה. ביצירה זו נלקחת בחשבון התוודעות דומה. כולה מבוססת על היסודות הנמסרים בספריי תיאוסופיה¹ ו-מדע הנסתר בקווים כללים². למי שמתחיל לעסוק ביצירה זו בלי שהתוודע להנחות-יסוד אלה, מן ההכרח שהיא תופיע כמזיגה מוזרה של דמיון גרידא, אך הספרים אשר הוזכרו לעיל מצביעים על הבסיס המדעי של כל הנאמר בספר זה.

שכתבתי לגמרי את כתב-היד של ההרצאות; אף-על-פי-כן, כוונתי היא להוציאן לאור כדי לשמור על המאפיין אשר נמסר בעל-פה. דברים אלה מוזכרים במיוחד מפני שבאופן כללי דעתי היא שמסגרת העבודה אשר נועדה לקריאה מוכרחה להיות שונה מזו שמשמשים בה בדיבור. ביטאתי את העיקרון הזה בכל כתביי המוקדמים בה במידה שהם נועדו להדפסה. אם במקרה זה פיתחתי את הנושא שלי בקשר הדוק יותר עם המילה המדוברת, זה מפני שיש לי סיבות לאפשר ליצירה זו להופיע בשלב זה והתאמה מלאה לכלל אשר הוזכר לעיל הייתה גוזלת זמן רב.

רודולף שטיינר

20 באוגוסט 1911, מינכן

¹ GA-9. הוצאת בדולח.
² GA-13. הוצאת בדולח.

פרק 1

אדם החושב על טבעו שלו נעשה במהרה מודע לכך שיש בו עצמיות שנייה חזקה יותר מזו הכבולה למחשבותיו, רגשותיו ודחפי רצונו המודעים במלואם. הוא נעשה מודע לכך שהוא כפוף לאותה עצמיות שנייה, כאילו הייתה כוח עלילאי. נכון שבהתחלה הוא יחוש אותה כמהות נחותה יותר בהשוואה לזו המוגבלת על-ידי נפשו האינטליגנטית והמודעת במלואה, עם נטיותיה אל הטוב והנכון. ובהתחלה הוא ישאף להשתלט על אותה מהות נחותה יותר.

אבל, בחינה-עצמית מדוקדקת יותר עשויה לגלות דבר נוסף על אודות עצמיות שנייה זו. אם, במהלך חיינו, נבצע לעתים קרובות סוג של סקירה על מעשינו והתנסויותינו, נגלה תגלית יחידה במינה על אודות עצמנו. וככל שנזדקן יותר, נחשוב שאותה תגלית אכן משמעותית יותר. אם נשאל את עצמנו מה עשינו או אמרנו בתקופה מסוימת בחיינו, יוצא שעשינו דברים רבים מאוד שאותם אנו מבינים באמת רק בשנים מאוחרות יותר. לפני, שבע, שמונה או אולי עשרים שנה, עשינו דברים מסוימים, ואנו יודעים היטב שרק זמן רב לאחר מכן, האינטלקט שלנו יהיה בשל מספיק כדי להבין את אשר עשינו או אמרנו באותה תקופה מוקדמת יותר.

בני-אדם רבים לא מגיעים לתגליות כאלה על אודות עצמם, מפני שאין להם עניין בהן. אבל, ישנה תועלת רבה מאוד בכך שאדם יתאחד לעתים קרובות עם נפשו. כי, אדם נעשה מיד מודע לכך שבשנים קודמות הוא עשה דברים שרק עתה הוא מתחיל להבינם, שקודם לכן האינטלקט שלו לא היה בשל מספיק כדי להבינם – באותו רגע, משהו כמו התחושה הבאה עולה בנפש: האדם חש את עצמו מוגן על-ידי כוח טוב, השולט במעמקי ישותו; הוא מתחיל לרכוש יותר ויותר ביטחון בעובדה שבמובן הנעלה ביותר של המילה, הוא באמת אינו לבד בעולם וכל מה שהוא מבין ומסוגל לעשותו באופן מודע, הינו ככלות הכול רק חלק קטן ממה שהגשים באמת בעולם.

אם עורכים את ההתבוננות הזאת לעתים קרובות, אז בחיים המעשיים אפשר להוציא אל הפועל משהו שקל מאוד לראותו באופן תיאורטי. קל לראות שאיננו צריכים להתקדם הרבה בחיים, אם ברצוננו להגשים את כל אשר עלינו לעשות, בתודעה מלאה, כאשר האינטליגנציה שלנו מבחינה בכל נסיבה המשפיעה עלינו. כדי לראות זאת באופן תיאורטי, עלינו רק לחשוב על השאלה הבאה: באיזו תקופה בחייו מבצע אדם את אותם מעשים שהינם באמת חשובים ביותר ביחס להוויית-קיומו? הוא עושה זאת בערך מלידתו עד לאותה תקופה שאליה זיכרונו יכול להגיע כאשר מאוחר יותר בחיים הוא סוקר את הוויית-קיומו הארצית. אם הוא ייזכר במה שעשה לפני שלוש, ארבע או חמש שנים, ואז ירחיק עוד ועוד לאחור, הוא יגיע בסופו של דבר לנקודה מסוימת בילדותו, שהזיכרון אינו יכול להרחיק עוד מעבר לה. את מה שקיים מעבר לה עשויים לספר

הורים או אחרים, אך היזכרותו של אדם יכולה להרחיק רק עד לנקודה מסוימת בעבר. אותה נקודה היא הרגע שבו האינדיבידואל חש את עצמו כ'אני'. בחייהם של בני-אדם שזיכרונם מוגבל לנורמלי, תמיד מוכרחה להיות נקודה כזאת. אך, לפניה, הנפש האנושית פעלה על האינדיבידואל באופן החכם ביותר האפשרי, ואף לא פעם אחר-כך, כאשר האדם רכש תודעה, שהיה ביכולתו להגשים עבודה עצומה ומפוארת כזאת על עצמו, כפי שהוא עושה בהיותו כפוף למניעים תת-מודעים במהלך השנים הראשונות בתקופת הילדות.

כי, אנו יודעים שבלידה האדם נושא אל תוך העולם הפיסי את מה שהביא עמו כפרי של מחזורים קודמים של חייו הארציים. כאשר הוא נולד, מוחו הפיסי למשל, הינו כלי ממש לא-מושלם. הנפש צריכה להכניס מבנה עדין יותר אל תוך אותו כלי, כדי לעשותו סוכן של כל דבר שהנפש מסוגלת לבצע. למעשה, הנפש האנושית, לפני שהיא מודעת במלואה, פועלת על המוח כדי לעשותו כלי לתרגול כל היכולות, הכשרים והתכונות שיש לנפש כפרי של מחזורים קודמים של חייה הארציים. עבודה זו על גופו של האדם מכוונת מנקודות-מבט שהינן חכמות יותר מכל דבר שביכולתו לעשות אחר-כך למען עצמו כשברשותו תודעה מלאה.

יתר על כן, האדם במהלך תקופה זו לא רק מפתח את מוחו באופן פלסטי, אלא עליו ללמוד שלושה דברים חשובים ביותר עבור הוויית-קיומו הארצית. הראשון הוא שיווי-המשקל שלו במרחב. האדם בימינו מתעלם לגמרי ממשמעותה של טענה זו הנוגעת באחד ההבדלים היסודיים ביותר בין אדם ובעלי-חיים. בעל-חיים נועד מן ההתחלה לפתח את שיווי-המשקל שלו במרחב בדרך מסוימת; בעל-חיים אחד נועד לטפס על עצים, אחר לשחות במים. בעל-חיים מאורגן מן ההתחלה בדרך כזו המאפשרת לו לשאת את עצמו באופן נכון במרחב, וזהו המקרה עם כל בעלי-החיים עד וכולל היונקים הדומים ביותר לאדם. אילו זואולוגים היו הוגים בעובדה זו, הרי שהם היו שמים פחות דגש על המספר הזהה של עצמות ושרירים שיש לאדם ולבעלי-חיים, כי זה פחות חשוב מן העובדה שבהיוולד האדם הוא אינו מקבל את האמצעים השלמים הנחוצים לקיומו של שיווי-משקל. תחילה, עליו ליצור אותו מתוך סך כל ישותו. ישנה חשיבות לכך שהאדם יצטרך לעבוד על עצמו כדי להפוך מישות שאינה מסוגלת כלל ללכת לישות היכולה ללכת זקופה. האדם עצמו הוא שנותן לעצמו את העמידה האנכית, את שיווי-המשקל במרחב. הוא מביא את עצמו ליצירת קשר עם כוח הכבידה. כמובן, יהיה זה קל למי שאימץ השקפה שטחית על הנושא, להטיל ספק בטענה זו, עם סיבה טובה לכאורה. אפשר לומר שהאדם בנוי להליכה זקופה באותה מידה שבה בעל-חיים המטפס על עצים בנוי לטיפוס על עצים. אך, התבוננות מדויקת יותר תראה שזו הייחודיות של מבנה בעל-החיים הדואגת למצבו במרחב. באדם, הנפש היא זו המביאה את עצמה לידי קשר עם המרחב ושולטת במבנה.

הדבר השני שהאדם מלמד את עצמו הוא דיבור. זה נעשה באמצעות המהות אשר מתקדמת מהתגשמות אחת לאחרת כאותה ישות. באמצעות הדיבור, הוא יוצר קשר עם בני-אדם אחרים. קשר זה

עושה אותו לכלי נושא של אותם חיים רוחיים החודרים הדדית את העולם הפיסי בעיקר דרך האדם. לעתים קרובות הודגשה, מסיבה טובה, העובדה שאדם אשר נלקח, לפני שהיה יכול לדבר, לאי שומם, והורחק מבני-אדם אחרים, לא היה לומד לדבר. לעומת זאת, מה שאנו מקבלים בתורשה, מה שמושתל בנו לשימוש בשנים מאוחרות יותר וכפוף לעקרונות התורשה, אינו תלוי בכך שהאדם חי בקרבת בני-אדם אחרים. למשל, התנאים המורשים מכריחים אותו להחליף את שיניו בשנה השביעית לחייו. אילו התאפשר לו לצמוח על אי שומם, הוא עדיין היה מחליף את שיניו. אך, הוא לומד ללכת רק כאשר מהותה הפנימית של הנפש, אשר נישאת ממחזור אחד של חיים למחזור אחר, מומרצת בהתאם. ברם, הזרע לפיתוח הגרון מוכרח להתעצב במהלך התקופה שבה האדם טרם רכש את תודעת-ה'אני' שלו. לפני התקופה שזיכרוננו מרחיק לאחור עד אליה, עליו לשתול את הזרע לפיתוח הגרון שלו, כדי שיעשה לאיבר של דיבור.

ואז, ישנו דבר שלישי, החיים בתוך עולם המחשבות. לא ידוע כל-כך שהאדם רוכש אותם בעצמו, מאותו חלק של טבעו הפנימי שהוא נושא מהתגשמות אחת לאחרת. פיתוח המוח מתבצע מפני שהמוח הוא הכלי של החשיבה. בתחילת החיים, איבר זה עדיין פלסטי, כי האינדיבידואל צריך ליצור אותו לעצמו ככלי של חשיבה, בהתאמה עם כוונתה של הישות המתקדמת מהתגשמות אחת לאחרת. המוח, מיד לאחר הלידה, נמצא, כפי שהיה מוכרח להיות, בהתאמה עם הכוחות אשר עברו בתורשה מההורים ומאבות-קדמונים אחרים. אך, האינדיבידואל צריך לבטא בחשיבתו מה הוא מהווה כישות אינדיבידואלית בהתאמה עם חיו הארציים הקודמים. לכן, הוא מוכרח לעצב מחדש את הדברים הייחודיים של מוחו אשר עברו בתורשה, לאחר הלידה, לאחר שנעשה בלתי-תלוי מבחינה פיסית בהוריו ובאבות-קדמונים אחרים.

כך, אנו רואים שהאדם מגשים דברים רבי-חשיבות במהלך השנים הראשונות לחייו. הוא עובד על עצמו על-פי רוחה של החכמה העילאית ביותר. למעשה, אילו היה מדובר בפיקחותו שלו, הוא לא היה מסוגל להגשים את אשר מוכרח הוא להגשים בלי אותה פיקחות במהלך התקופה הראשונה של חייו. מדוע כל מה שמוגשם באותם מעמקים של הנפש, מתקיים מחוץ לתודעה? זה קורה מפני שהנפש האנושית והישות האנושית בכללותה נמצאות, במהלך השנים הראשונות של החיים הארציים, בקשר הדוק יותר עם העולמות הרוחיים של ההיררכיות העילאיות, מזה שיש להן מאוחר יותר. רואה רוחי אשר עבר התפתחות רוחית מספקת כדי להיות מסוגל להעיד על מאורעות רוחיים ממשיים, רואה משהו משמעותי ביותר ברגע שבו ה'אני' רוכש תודעה, כלומר בנקודה המוקדמת ביותר שאליה הזיכרון בשנים מאוחרות יותר יכול להרחיק לאחור. בעוד מה שאנו מכנים 'ההילה של הילד' מרחפת סביבו במהלך שנותיו המוקדמות כמו כוח אנושי ועל-אנושי מופלא, ובהיותו באמת החלק העילאי של הילד, ממשיך אל תוך עולם הרוח, אל אותו רגע שאליו הזיכרון יכול להרחיק לאחור, הילה זו שוקעת יותר אל תוך הישות הפנימית של הילד. אדם יכול לחוש את עצמו כ'אני' רציף עד לאותה נקודה בזמן, מפני שמה שהיה קודם בקשר הדוק עם העולמות העילאיים, עובר אז אל תוך ה'אני' שלו. מכאן ואילך, התודעה קיימת בכל נקודה המובאת לידי קשר עם

העולם החיצוני. אין זה המקרה עם ילד צעיר מאוד, שעבורו דברים מסביבו מופיעים רק כעולם של חלומות.

האדם פועל על עצמו באמצעות חכמה שאינה קיימת בתוכו. אותה חכמה, עצומה ומקיפה יותר מכל חכמה מודעת אחרת משנים מאוחרות יותר. החכמה העילאית מוחשכת בנפש האנושית ובתמורה לכך היא מקבלת תודעה.

החכמה העילאית פועלת מתוך עולם הרוח עמוק אל תוך החלק הגופני של האדם, כך שהאדם מסוגל, באמצעים שלה, ליצור את מוחו מתוך הרוח. בצדק נאמר שאפילו האדם החכם ביותר יכול ללמוד מילד, כי בילד פועלת החכמה שאינה עוברת מאוחר יותר אל תוך התודעה. דרך אותה חכמה, לאדם יש משהו כמו קשר טלפוני עם הישיות הרוחניות שבעולמן הוא חי בפרק הזמן שבין מוות ולידה מחדש. מאותו עולם יש משהו שעדיין זורם אל תוך ההילה של הילד, אשר נמצא, כישות אינדיבידואלית, תחת הנחייתו של עולם הרוח כולו שאליו הוא משתייך. כוחות רוחיים מאותו עולם ממשיכים לזרום אל תוך הילד. הם מפסיקים לזרום כך בנקודת הזמן שאליה הזיכרון יכול להרחיק לאחור. כוחות אלה הם המאפשרים לילד להביא את עצמו לידי קשר ברור עם כוח המשיכה. הם יוצרים את הגרון וכן מעצבים את המוח כדי שיהיה לכלי חי לביטוי מחשבות, רגשות ורצונות.

מה שקיים בילדות במידה גדולה ביותר כך שהאינדיבידואל פועל אז מתוך עצמיות שעדיין נמצאת בקשר ישיר עם העולמות העילאיים, ממשיך במידה מסוימת גם בשנים מאוחרות יותר, למרות שהתנאים משתנים באופן אשר צוין לעיל. אם, בשלב מאוחר יותר בחיים, אנו חשים שעשינו משהו לפני שנים ספורות שרק עכשיו אנו יכולים להבינו, זה פשוט מפני שקודם לכן נתנו לעצמנו להיות מונחים על-ידי החכמה העילאית ורק לאחר שנים ספורות הגענו להבנת הסיבות להתנהגותנו.

מכל זה אנו יכולים לחוש שמיד לאחר הלידה, לא התרחקנו כל-כך מן העולם שבו היינו לפני כניסתנו אל תוך הוויית-קיום פיסית, ולא נוכל לעולם לברוח ממנו באמת לגמרי. החלק שלנו ברוחניות עילאית נכנס אל תוך חיינו הפיסיים ומלווה אותנו תמיד. לעתים קרובות, אנו חשים שמה שקיים בתוכנו אינו רק עצמיות עילאית יותר אשר מתפתחת בהדרגה, אלא משהו עילאי יותר שכבר קיים שם והוא הכוח המניע, לעתים קרובות כל-כך, של התפתחותנו מעבר לעצמנו.

כל האידיאלים והיצירות האמנותיות שהאדם יכול ליצור, וכן כל הכוחות המרפאים הטבעיים בגופו, שבאמצעותם הוא מסוגל לווסת, ללא הרף, את הפגיעות הקורות לו בחיים – כל הכוחות הללו אינם נובעים מאינטלקט רגיל אלא מאותם כוחות עמוקים שבשנותינו המוקדמות פועלים על שיווי-המשקל שלנו במרחב, על עיצוב הגרון שלנו ועל המוח. כי, אותם כוחות ממשיכים לפעול בשנים מאוחרות יותר. כאשר תוקפת אותנו מחלה, נאמר לעתים קרובות שכוחות חיצוניים אינם יכולים לעזור לנו, אלא שהאורגניזם שלנו מוכרח לפתח את הכוחות המרפאים האצורים בו; הכוונה היא שבתוכנו מתקיימת פעילות חכמה באופן

עמוק. יתר על כן, מאותו מקור נובעים הכוחות הטובים ביותר שבאמצעותם מושגת ידיעה של עולמות הרוח, ראייה רוחית אמיתית.

עתה, עולה השאלה: מדוע פועלים הכוחות העילאיים אשר תוארו על הטבע האנושי רק במהלך הילדות המוקדמת? חצי תשובה יכול להימסר בקלות: אילו אותם כוחות עילאיים היו ממשיכים לפעול באותה דרך, האדם היה נשאר תמיד ילד. הוא לא היה מגיע לתודעת-'אני' מלאה. מתוך פנימיות ישותו, מוכרח לנבוע הכוח המניע שקודם לכן פעל עליו מבחוץ. אך, ישנה סיבה חשובה יותר אשר מסבירה בצורה ברורה יותר את המיסטריות של החיים האנושיים; והכוונה היא לדברים הבאים:

אפשר ללמוד באמצעות מדע הנסתר שאת הגוף האנושי, כפי שהוא קיים בשלב נוכחי זה של אבולוציה, מוכרחים לראות ככזה שהגיע לצורתו הנוכחית בתנאים שונים. לאוקולטיסט ידוע שאבולוציה זו נוצרה באמצעות פעילותם של כוחות שונים על ישותו כולה של האדם; כוחות מסוימים פעלו על הגוף הפיסי, אחרים על הגוף האתרי, אחרים על הגוף האסטרלי. הטבע האנושי הגיע לצורתו הנוכחית דרך הפעולה של אותן ישויות שאנו מכנים **לוציפריות ואהרימניות**. דרכן, הוא נעשה, בדרך מסוימת, יותר לא-מושלם ממה שהוא היה צריך להיות אילו היו פעילים בתוכו רק אותם כוחות הנובעים מהשליטים הרוחיים של הקוסמוס הרוצים לפתח את האדם לאורך קווים ישרים. את הגורמים לצער, מחלה ואפילו מוות, יש לחפש בעובדה שמלבד הישויות אשר מפתחות את האדם בקווים ישרים קדימה, ישנן גם הרוחות הלוציפריות והאהרימניות, אשר חוצות ללא הרף את הקו של התפתחות ישרה קדימה.

האדם מביא עמו בלידה משהו שאין ביכולתו לשפר מאוחר יותר בחיים. כך הדבר מפני שלכוחות הלוציפריים והאהרימניים יש מעט השפעה על האדם במהלך תקופת הילדות המוקדמת; למעשה, הם פעילים רק במה שהאדם עושה מעצמו בחייו המודעים. אילו היה צריך לשמור במלוא כוחו, מעבר לתקופת הילדות המוקדמת, על אותו חלק מושלם יותר של ישותו, הרי שהוא לא היה מסוגל לסבול את השפעתו מפני שישותו כולה מוחלשת על-ידי כוחות הנגד של לוציפר ואהרימן. האורגניזם של האדם בעולם הפיסי מורכב כך שרק כילד רך וגמיש שביכולתו לסבול בתוכו את אותם כוחות ישירים של עולם הרוח. הוא היה מותש, אם במהלך חייו המאוחרים יותר, עדיין היו פועלים בו ישירות אותם כוחות המונחים ביסוד כושר שיווי-המשקל במרחב ועיצוב הגרון והמוח. אילו היה על אותם כוחות עצומים כל-כך להמשיך לפעול, האורגניזם שלנו היה נמק תחת ההשפעה של קדושתם. האדם מוכרח להיזקק לכוחות כאלה רק לשם פיתוח הכוח ליצור קשר מודע עם העולם העל-חושני.

אך, מזה עולה מחשבה בעלת משמעות גדולה, אם היא מובנת כהלכה. היא מבטאת בברית-החדשה במילים: אִם לֹא תָשׁוּבוּ וְתִהְיוּ פִילָדִים לֹא תִפְגְּסוּ לְמַלְכוּת הַשָּׁמַיִם.³ מה מתגלה אז כאידיאל העילאי ביותר של האדם, אם מה שנאמר התקבל כהלכה? לבטח הדבר הבא – ההתקרבות הסמוכה יותר ויותר למה שאנו יכולים לכנות קשר מודע לכוחות אשר פועלים באדם בהיותם לא-ידועים לו במהלך תקופת הילדות המוקדמת, אלא יש לזכור שהאדם היה מתמוטט תחת עוצמתם של אותם כוחות, אילו היו פועלים מיד בחייו המודעים. זוהי הסיבה לכך שהכנה יסודית נחוצה להשגתם של אותם כשרים אשר גורמים לתפיסת העולמות העל-חושיים. מטרתה של הכנה כזאת היא להכשיר את האדם לשאת את אשר אין ביכולתו לשאת בחיים הרגילים.

*

מעבר האינדיבידואל דרך התגשמויות עוקבות, הינו בעל חשיבות עבור האבולוציה המשותפת של הגזע האנושי. האחרון התקדם דרך מחזורי חיים עוקבים בעבר והוא ממשיך להתקדם, ובמקביל לו גם האדמה מתקדמת באבולוציה שלה. יבוא זמן שבו האדמה תגיע לסוף דרכה. אז, כוכב-הלכת הארצי ינשור כמהות פיסית מסך כל הנפשות האנושיות, כפי שגוף אנושי נושר מן הרוח במוות, כאשר, כדי להמשיך לחיות, הנפש נכנסת אל תוך תחום הרוח המותאם לה בין מוות ולידה מחדש. ברגע בו דבר זה מובן, מוכרח להופיע כאידיאל העילאי ביותר של האדם שיש להתקדם רחוק מספיק במוות הארצי כדי להיות מסוגל לקצור את כל התועלות האפשריות שאפשר לזכות בהן מן החיים הארציים.

עתה, אותם כוחות אשר מונעים מן האדם להיות מסוגל לשאת את הכוחות הפועלים עליו במהלך תקופת הילדות המוקדמת, יוצאים מתוך מהות האדמה. כאשר אלה נושרים מן האדם, האחרון, אם הגשים את מטרת חייו, מוכרח היה להתקדם רחוק מספיק כדי להיות מסוגל להתמסר, עם ישותו כולה, לכוחות אשר פעילים עתה באדם רק במהלך תקופת הילדות. כך, מטרת האבולוציה לאורך מחזורים עוקבים של חיים ארציים היא להפוך בהדרגה את האינדיבידואל כולו, כולל החלק המודע שבו, לכדי ביטוי של הכוחות השולטים בו – אם כי הוא אינו יודע זאת – תחת השפעתו של עולם הרוח במהלך השנים הראשונות של חייו. המחשבה האוחזת בנפש לאחר התבוננויות כאלה, מוכרחה למלא אותה בענווה, אך גם בתודעה הולמת של כבוד האדם. המחשבה היא שהאדם הזה אינו לבדו; יש משהו החי בתוכו הנותן לו, ללא הרף, הוכחה לכך שביכולתו לרומם את עצמו אל משהו שכבר צמח מעבר לו, וימשיך לצמוח ממחזור חיים אחד לאחר. מחשבה זו יכולה לקבל צורה ברורה יותר; ובמקרה זה הוא נותן משהו מרגיע ומרומם מאוד, ובאותו זמן ממלא את הנפש בענווה וצניעות תואמות. מהו הדבר שיש לאדם בתוכו בדרך זו? לבטח, ישות אנושית אלוהית עילאית, עמה הוא מסוגל לחוש את עצמו חדור הדדית, באמרו לעצמו: "הוא המנחה שבתוכי."

³ האונגליין על-פי יוחנן, פרק י"ח, פסוק 3.

מנקודת-מבט כזאת, לא יעבור זמן רב עד שנגיע למחשבה שעם כל האמצעים העומדים לרשותנו, עלינו לשאוף להיות בהרמוניה עם מה שבתוך ישותנו היה חכם יותר מאינטליגנציה מודעת. ונופנה מן העצמיות המודעת באופן ישיר אל עצמיות מורחבת, שבנוכחותה כל גאווה והנחה שגויות תוכנענה ותסולקנה. רגש זה מתפתח לכדי רגש אחר הפותח את הדרך להבנה מדויקת של טבעה של אי-השלמות האנושית הנוכחית; והמודעות לכך מובילה לידיעה שהאדם יכול להיות מושלם, אם ברגע בו הרוחניות הרחבה יותר השולטת בתוכו, רשאית לשאת אתו קשר לתודעה שלה שאותה נשאה אל החיים הלא-מודעים של הנפש בתקופת הילדות המוקדמת.

אם קורה לעתים קרובות שהזיכרון לא מרחיק לאחור עד לשנה הרביעית לחייו של ילד, אף-על-פי-כן אפשר לומר עליו שהשפעתו של תחום-הרוח העילאי, במובן דלעיל, מתקיימת לאורך שלוש השנים הראשונות. לאחר פרק זמן זה, הילד יכול לקשור את רשמיו של העולם החיצוני לאידיאות של ה'אני' שלו. נכון שתפיסת-ה'אני' קוהרנטית זו יכולה להיחשב כקיימת עד לאן שהזיכרון מתפשט. עם זאת, עלינו לומר שלמעשה הזיכרון מתפשט עד לתחילת השנה הרביעית, אלא הוא חלש מדי בתחילתה של תודעת-ה'אני' כדי שיהיה בר-תפיסה. יתכן שאותם כוחות עילאיים אשר נפטרים מישות אנושית בשנים המוקדמות של תקופת הילדות, יהיו פעילים במשך שלוש שנים; לכן, האדם, במהלך התקופה האמצעית הנוכחית של האדמה, בנוי כך שביכולתו לקבל את הכוחות הללו למשך שלוש שנים בלבד.

נניח שאדם התייצב עתה לפנינו וכוחות קוסמיים מסוימים היו יכולים לגרום לסילוק ה'אני' הרגיל שלו. לשם כך, עלינו להניח שאפשר יהיה לסלק מהגוף הפיסי, הגוף האתרי והגוף האסטרלי את ה'אני' הרגיל, אשר עבר דרך התגשמויות עוקבות עם הישות האנושית. ועתה, נניח שאל תוך שלושת הגופים היה מוכנס 'אני' הפועל בקשר עם העולמות הרוחניים, מה היה קורה לאדם שעבר זאת? בסופן של שלוש השנים, גופו היה בהכרח קורס. משהו היה קורה, דרך הקארמה הקוסמית, אשר היה מונע מישות-הרוח שהייתה בקשר עם העולמות העילאיים, לחיות יותר משלוש שנים באותו גוף. [חיוניות האורגניזם האנושי נשמרת במעבר מן הילדות אל החיים המאוחרים יותר, מפני שהאורגניזם מסוגל להשתנות באותה תקופה. מאוחר יותר בחיים, הוא אינו נתון עוד לשינויים ובגלל זה אינו יכול להמשיך להתקיים לצד אותה עצמיות אחרת.] רק בסופם של כל מחזורי חייו הארציים שהאדם יחזיק בתוכו את מה שיאפשר לו לחיות יותר משלוש שנים עם אותה ישות-רוח. אלא שאז, נכון הדבר, האדם יוכל לומר לעצמו: "'לא אני, אלא אותה ישות עילאית בתוכי, שתמיד הייתה שם, פועלת בי עתה." עד שאותו זמן יגיע, הוא לא יהיה מסוגל לומר זאת. המרב שביכולתו לומר הוא שהוא חש את אותה ישות עילאית, אך עדיין לא התקדם במידה מספקת עם ה'אני' האנושי הממשי שלו, כדי שיהיה מסוגל להביא את אותה ישות עילאית לחיים מלאים בתוכו.

נניח שבזמן מסוים באמצע תקופת-אדמה, אורגניזם אנושי היה בא לעולם ומאוחר יותר בחיים היה משתחרר מה'אני' שלו על-ידי פעולתם של כוחות קוסמיים מסוימים, בקבלו בתמורה את ה'אני' שבדרך-כלל

פועל באדם רק במהלך שלוש השנים הראשונות של החיים והיה בקשר עם עולמות הרוח שבהם האדם מתקיים בין מוות ולידה מחדש: כמה זמן יוכל אדם כזה לחיות בגוף ארצי? שלוש שנים בערך. כי, בסופו של אותו פרק זמן, משהו היה עולה דרך הקארמה הקוסמית שהיה הורס את אותו אורגניזם אנושי.

מה שהנחנו כאן, אכן הינו עובדה היסטורית. האורגניזם האנושי אשר ניצב בנהר הירדן בטבילה של יוחנן כאשר ה'אני' של ישוע מנצרת עזב את שלושת הגופים, כלל, לאחר הטבילה, בהתפתחות מודעת במלואה, את אותה עצמיות עילאית של האנושות שבדרך-כלל פועלת עם חכמה קוסמית על ילד, ללא ידיעתו. באותו זמן, מן ההכרח שעצמיות זו שהייתה בקשר עם עולם-הרוח העילאי תוכל לחיות במשך שלוש שנים בלבד באורגניזם אנושי הולם. לאחר מכן, התרחשו מאורעות אשר הביאו את החיים הארציים של אותה ישות לקו סיום. את המאורעות החיצוניים בחייו של כריסטוס ישוע יש לפרש כמותנים לגמרי בגורמים הפנימיים אשר הוצגו עתה ומתייצבים כביטוי חיצוני של אותם גורמים.

עתה, אנו מסוגלים לראות את הקשר העמוק יותר בין מה שהינו המנחה של האדם בחיים, הזורם בתקופת ילדותו כמו עליית השחר ופועל תמיד מתחת לפני שטח התודעה כחלק הטוב ביותר שלו, חדר פעם את האבולוציה האנושית כולה והיה מסוגל לשכון במשך שלוש שנים בגוף אנושי.

מה אם כן מתגלה באותו 'אני' עילאי, הקשור להיררכיות הרוחיות ונכנס בזמן אל תוך גופו של ישוע מנצרת, בהיות כניסה זו מיוצגת באופן סמלי על-ידי סימן הרוח היורדת בצורה של יונה והמילים: זֶה בְּנֵי אֱהוֹבֵי אֲשֶׁר תִּפְצְתִּי בּוֹ?⁴ אם נתמקד בתמונה זו, הרי שאנו מתבוננים באידיאל האנושי העילאי ביותר. כי, משמעותו היא שההיסטוריה של ישוע מנצרת הינה טענה של עובדה זו; אפשר להבחין בכריסטוס בכל ישות אנושית. וגם אלמלא היו לא אוונגליונים ולא מסורת שיספרו לנו שפעם הכריסטוס חי על האדמה, עלינו בכל זאת ללמוד באמצעות ידיעת הטבע האנושי שהכריסטוס חי באדם.

ההכרה של הכוחות הפועלים בטבע האנושי במהלך תקופת הילדות היא ההכרה של הכריסטוס באדם. עתה, עולה השאלה הבאה: האם הכרה זו מובילה לתפיסת העובדה שכריסטוס זה באמת שכן פעם על האדמה בגוף אנושי? בלי להציג מסמכים כלשהם, שאלה זו יכולה להיענות בחיוב. כי, ידיעה אמיתית של ראייה רוחית עצמית מובילה את האדם בהווה לראות שאת אותם כוחות, הנובעים מן הכריסטוס, אפשר לגלות בנפש האנושית. כוחות אלה נמצאים בפעולה במהלך שלוש השנים הראשונות של תקופת הילדות בלי שתינקט פעולה כלשהי מצדה של הישות האנושית. מאוחר יותר בחיים, הם יכולים להיכנס לפעולה, אם רוצים למצוא את הכריסטוס בתוך הנפש על-ידי מדיטציה פנימית. האדם לא תמיד היה מסוגל, כפי שהוא מסוגל כיום, למצוא את הכריסטוס בתוכו. היו זמנים שבהם מדיטציה פנימית לא הייתה יכולה

⁴ האונגליון על-פי מתי, פרק ג', פסוק 17.

להובילו אל הכריסטוס. שוב, אנו לומדים זאת מתפיסה של ראייה רוחית. במרווח הזמן בין אותם זמנים בעבר שבהם האדם לא היה יכול למצוא את הכריסטוס בתוכו, והזמנים הנוכחיים שבהם הוא כן יכול למצוא, שם התרחשו חייו הארציים של הכריסטוס. ואותם חיים עצמם הם מקור הכוח של האדם הנחוץ למציאת הכריסטוס בתוכו באופן אשר צוין לעיל. כך, לתפיסה של ראייה רוחית, מוכחים החיים הארציים של הכריסטוס בלי שום מסמכים היסטוריים.

הדבר הוא כאילו הכריסטוס אמר: "אהיה אידיאל כזה עבורכם בני-האדם, שכאשר הוא מרומם אל רמה רוחית, יוצג בפניכם מה ממומש בכל גוף אנושי." בתקופת ילדותו המוקדמת, האדם לומד ללכת מן הרוח; רוחות מצביעות על דרכו בחיים הארציים. מן הרוח הוא לומד לדבר, ליצור אמת; במילים אחרות, הוא מפתח את מהות האמת מתוך הקול במהלך שלוש השנים הראשונות לחייו. וגם החיים שהאדם חי על האדמה כישות-אני, מקבלים את האיבר החיוני דרך מה שמתעצב במהלך שלוש השנים הראשונות של תקופת הילדות. כך, האדם לומד ללכת, למצוא את הדרך; הוא לומד להציג אמת באמצעות האורגניזם הפיסי שלו; והוא לומד להביא חיים מן הרוח לידי ביטוי בגופו. פירוש משמעותי יותר של המילים אֵם לֹא תָּשׁוּבוּ וְתִהְיוּ כִּיָּלָדִים לֹא תִפְּנְסוּ לְמַלְכוּת הַשָּׁמַיִם, לא נראה אפשרי. ורבת-חשיבות היא אותה אמירה שבה ישות-האני של הכריסטוס באה לידי ביטוי כך: אֲנִי הֶדְרָךְ וְהָאֵמֶת וְהַחַיִּים.⁵ בדיוק כפי שכוחות-הרוח העילאיים מעצבים, בלי ידיעתו של הילד, את האורגניזם שלו כדי שיהיה הביטוי הגופני של הדרך, האמת והחיים, כך רוחו של האדם, בכך שהיא חדורה על-ידי הכריסטוס, נעשית בהדרגה הכלי המודע של הדרך, האמת והחיים. בזה, הוא הופך את עצמו, במהלך התפתחותו המוקדמת, לאותו כוח השולט בתוכו כילד, כאשר הוא אינו הכלי שלו באופן מודע.

אמירה זו על הדרך, האמת והחיים, יכולה לפתוח את שערי הנצח. היא מהדהדת לאדם מתוך מעמקי נפשו, אם הידיעה-העצמית שלו אמיתית וממשית.

מחשבות כאלה פותחות, במובן כפול, את ראיית ההנחיה הרוחית של האינדיבידואל ושל האנושות בכללותה. כישויות אנוש, אנו מסוגלים, דרך ידיעה-עצמית, למצוא בתוכנו את הכריסטוס כמנחה שאליו, מאז חייו על האדמה, אנו תמיד יכולים להגיע, כי הוא תמיד קיים באדם. יתר על כן, אם נחיל על המסמכים ההיסטוריים את אשר הבנו בלעדיהם, נגלה את טבעם הממשי. הם מבטאים משהו המתגלה מעצמו במעמקי הנפש. לכן, יש לתארם כמנחים את האנושות באותו כיוון שבו הנפש עצמה מתקדמת.

אם אנו מבינים כך את הרמז לנצח במילים אֲנִי הֶדְרָךְ וְהָאֵמֶת וְהַחַיִּים, איננו יכולים לחוש את עצמנו צודקים בשאלנו: "מדוע אדם אשר עבר דרך התגשמויות רבות תמיד ייכנס שוב לחיים כילד?" כי, מתברר

⁵ האונגלין על-פי יוחנן, פרק י"ד, פסוק 6.

שאי-שלמות ברורה זו מהווה תזכורת חוזרת-ונשנית של הנעלה ביותר באדם. ואיננו יכולים לקבל תזכורת זו לעתים קרובות מספיק – מכל מקום, כל פעם שאנו נכנסים אל תוך החיים הארציים, אין זה תכוף מספיק להזכירנו – על החשיבות העצומה של הקשר של האדם עם אותה ישות המונחת ביסודה של הוויית-הקיום הארצית, שלא ניזוקה מאי-השלמויות שבה.

אין זה טוב לנסח הגדרות רבות או לערוך סיכומים במדע הרוח או בתיאוסופיה, או באוקולטיזם באופן כללי. טוב יותר למסור תיאור ולנסות לעורר רגש של מה שקיים באמת. לכן, ניסינו לעורר רגש של מה שמבדל את שלוש השנים הראשונות של החיים האנושיים והדרך שבה זה נקשר לאור הזורם מן הצלב בגולגתא. משמעותו של רגש זה היא שלאורך האבולוציה האנושית עובר אימפולס ודרך אימפולס זה, האמירה של פאולוס "לא אני, אלא הכריסטוס בתוכי", תהיה לעובדה. עלינו רק לדעת מה מהווה האדם במציאות, כדי להיות מסוגלים להתקדם מידיעה כזאת לתובנה על טבע הכריסטוס. ברם, ברגע בו אנו מגיעים לאידיאת-הכריסטוס, דרך התבוננות אמיתית באנושות, אנו יודעים שגילינו את הכריסטוס בדרך הטובה ביותר אם קודם לכן חיפשנו אותו בתוכנו; ואם נחזור אז למסמכים של כתבי-הקודש, נעריך אותם בפעם הראשונה כהלכה. אפשר לדמיין ישות, הבה נאמר, תושב מרס, היורד אל האדמה, בלי שאי פעם שמע על הכריסטוס ופועלו. הרבה ממה שהתרחש על האדמה יהיה לא מובן לאותו תושב מרס; הרבה ממה שמעניין בני-אדם בימינו לא היה מעניין אותו. אבל, היה מעניין אותו לגלות את האימפולס המרכזי של האבולוציה הארצית, אידיאת-הכריסטוס כפי שהיא מבוטאת בטבע האנושי עצמו.

בתפסו זאת, אדם מסוגל בפעם הראשונה להבין כהלכה את כתבי-הקודש, כי הוא מגלה שם, מבוטא בדרך מופלאה, את מה שהבחין בו קודם בתוכו, והוא אומר: אין צורך להתחנך עם איזושהי יראת-כבוד מיוחדת כלפי האוונגליונים; באמצעות מה שלמדתי מתוך מדע הרוח, הם רק צריכים להיות מוצגים לי, ישות אנושית מודעת במלואה, להיות מוצבים גלויים לפניי בכל גדולתם.

אכן, אין זה הרבה לומר שבמהלך הזמנים בני-אדם אשר למדו באמצעות מדע הרוח להעריך כהלכה את תכני האוונגליונים, יעריכו אותם כמנחים של הגזע האנושי בצורה מוצדקת יותר מאשר הייתה עד כה. רק באמצעות ידיעה של הטבע האנושי עצמו שהאנושות תלמד לראות מה אצור באותם כתבים עמוקים. אז ייאמר: אם צריך להימצא באוונגליונים מה שמהווה חלק אינטגרלי של הטבע האנושי, הרי שהוא היה מוכרח לבוא מבני-האדם אשר כתבו את המסמכים הללו על האדמה. לכן, מה שהתבוננות אמיתית מביאה לנו על אודות חיינו – ככל שאנו הולכים ומזדקנים – מוכרח לחול גם על אותם מחברים. אנו עצמנו עשינו דברים רבים, אותם אנו מבינים רק שנים אחר-כך, ובמחברים של האוונגליונים אפשר לראות בני-אדם אשר כתבו מתוך העצמיות העילאית שלהם הפועלת באדם בתקופת הילדות, כך שהאוונגליונים הם כתבים הנובעים מן החכמה אשר מעצבת את הטבע האנושי. האדם הוא התגלות הרוח דרך גופו והאוונגליונים הם התגלות כזאת בכתובים.

תחת הנחה זו, אידיאת האינספירציה רוכשת מחדש את משמעותה האמיתית והנעלה יותר. כפי שכוחות עילאיים יותר נמצאים בפעולה במוח במהלך שלוש השנים הראשונות של תקופת הילדות, כך היו כוחות עילאיים יותר מעולמות רוחיים אשר הטביעו חותמם על נפשות האוונגליסטים, שתחת השפעתם הם כתבו את האוונגליונים. ההנחיה הרוחית של האנושות מבוטאת בעובדה כמו העובדה הזאת. כי, הגזע האנושי לבטח מוכרח לקבל הנחיה, אם בו עצמו בני-אדם כותבים מסמכים תחת השפעתם של אותם כוחות הנמצאים בפעולה בעיצובו של האדם עם חכמה עמוקה. וכפי שהאינדיבידואל אומר או עושה דברים שאותם הוא מבין רק מאוחר יותר בחיים, כך האנושות בכללותה הפיקה באוונגליסטים אמצעים להתגלות אשר יכולים להיות מובנים רק בהדרגה. ככל שהאנושות תתקדם יותר, כך גדולה יותר תהיה ההבנה של המסמכים הללו. הישות האנושית יכולה לחוש הנחיה רוחית בתוכה; והאנושות בכללותה יכולה לחוש אותה באותם חברים הפועלים כפי שמחברי האוונגליונים פעלו.

את האידיאה אשר נרכשה כך על הנחיית האנושות, אפשר להרחיב בכיוונים רבים. הבה נניח שאדם מוצא תלמידים – אחדים מהם הולכים בעקבותיו. אחד כזה יהיה במהרה מודע לכך שבאמצעות ידיעה-עצמית אמיתית, מציאת התלמידים נותנת לו את התחושה שמה שיש לו לומר, מקורו אינו בו עצמו. המקרה הוא דווקא הבא – שכוחות רוחיים בעולמות העילאיים רוצים להיות בקשר עם התלמידים ולמצוא במורה את הכלי ההולם להתגלותם.

המחשבה הבאה תעלה באדם כזה: בהיותי ילד, פעלתי על עצמי בעזרת כוחות הנובעים מעולם הרוח ומה שאני מסוגל למסור, מן הטוב ביותר שבי, גם מוכרח לנבוע מעולמות עילאיים; אל לי להסתכל בזה כמשתייך לתודעתי הרגילה. למעשה, אדם כזה עשוי לומר משהו דמוני, משהו כמו 'דיימון' – במובנו של כוח רוחי טוב – פועל מתוך עולם רוחי, דרכי, על תלמידיי.

סוקרטס חש משהו מן הסוג הזה. אפלטון מספר לנו שהוא דיבר על ה'דיימון' שלו כמי שהוביל והנחה אותו. נעשו ניסיונות רבים להסביר את ה'דיימון' הזה של סוקרטס, אך אפשר להסבירו רק אם מניחים כי היה מסוגל לחוש משהו כזה הנובע מן ההתבוננויות דלעיל. אז, נהיה מסוגלים להבין שלאורך שלוש או ארבע מאות השנים שבהן העיקרון הסוקרטי היה פעיל ביוון, מצב תחושתי מילא את העולם היווני, אשר הכין את הדרך לקראת מאורע גדול נוסף. התחושה שהאדם, כפי שהוא כיום, אינו הכוליות של מה שבא מעולמות עילאיים – תחושה זו המשיכה לפעול. הטובים מאלה שבהם היא הייתה נוכחת, היו אלה שלאחר מכן הבינו בדרך הטובה ביותר את המילים: "לא אני, אלא הכריסטוס בתוכי." כי, הם יכלו לומר לעצמם: סוקרטס נהג לדבר על ישות הפועלת כ'דיימון' מעולמות עילאיים; אידיאל-הכריסטוס מבהיר למה סוקרטס התכוון. סוקרטס עדיין לא היה יכול לדבר על הכריסטוס, מפני שבתקופתו איש לא היה מסוגל למצוא את טבע-הכריסטוס בתוך עצמו.

כאן, אנו שוב חשים משהו מההנחיה הרוחנית של האדם, כי דבר לא יכול להיווסד בעולם בלי הכנה. מדוע קרה שפאולוס מצא את תלמידיו הטובים ביותר ביוון? מפני שהוכנה שם הקרקע על-ידי תורתו של סוקרטס והתחושה אשר תוארה. רוצה לומר, אפשר לעקוב אחרי מה שקורה באבולוציה האנושית עד למאורעות שאירעו קודם לכן ועשה את בני-האדם בשלים למה שיובא להם אחר-כך. האם איננו חשים כאן כמה רחוק מתפשט האימפולס המנחה העובר לאורך האבולוציה האנושית וכיצד ברגע הנכון הוא מציב בני-אדם במקום הטוב ביותר למען קידום אותה אבולוציה? בעובדות כאלה, מתגלה ההנחיה של המין האנושי.

פרק 2

אם נפנה את תשומת-לבנו למה שהמורים והמנהיגים של מצרים העתיקה אמרו ליוונים על אודות הכיוון וההנחיה של החיים הרוחיים בארצם, נוכל להבחין בהקבלה ראויה לציון בין מה שמתגלה בחייו האינדיבידואליים של אדם ומה ששולט באבולוציה האנושית ככוליות. מסופר שכאשר יוני שאל פעם מצרי מי הנחה והוביל את עמו מזמנים קדומים ואילך, הוא השיב: בזמנים עברו, האלים שלטו ולימדו אותנו ורק מאוחר יותר שבני-אדם היו למנהיגים שלנו. המצרים מינו את מֶנְס ליוונים כמנהיג הראשון שלהם במישור הפיסי, שאפשר לזהותו כמנהיג **אנושי**. רוצה לומר, מנהיג העם המצרי טענו שבזמנים מוקדמים יותר, האלים עצמם – כפי שהרישומים היווניים מאשרים – הנחו והובילו את העם המצרי. ברם, טענה כזו, היורדת אלינו מזמנים עתיקים, מוכרחה להיות מובנת כהלכה. למה התכוונו המצרים באומרם: "המלכים והמורים הגדולים שלנו היו אלים"?

האדם אשר ענה על שאלתו של היווני, התכוון לכך שאם מישהו היה חוזר חזרה אל הזמנים העתיקים של העם המצרי ושואל את אותו בן-אדם אשר חש משהו בתוכו כמו תודעה עילאית או חכמה מעולמות עילאיים: "מי באמת המורה שלך?" הוא היה משיב: "אילו רציתי לספר לכם על אודות המורה האמיתי שלי, לא הייתי מצביע על אדם כזה וכזה ואומר: 'זהו המורה שלי', אלא תחילה הייתי מכניס את עצמי למצב של ראייה רוחית (ממדע הרוח ידוע שזה היה קל יותר, באופן יחסי, בזמנים העתיקים מאשר בזמננו) ואז הייתי מוצא את מעורר ההשראה והמורה האמיתי שלי, אשר ניגש אליי רק כאשר עיני הרוח שלי פקוחות." כי, במצרים העתיקה, ישויות שלא היו בהתגשמות בגוף פיסי אנושי ירדו אל בני-האדם. באותם עידנים רחוקים, היו אלה האלים שעדיין שלטו במצרים ולימדו שם, ובמילה 'אלים' הם הבינו שמדובר בישויות אשר קדמו לאדם באבולוציה.

על-פי מדע הרוח, האדמה עברה דרך מצב פלנטרי מוקדם יותר, המכונה מצב-**ירח**, לפני שהיה ל-**אדמה**. במהלכו של מצב זה, האדם עדיין לא היה אנושי במובן העכשווי של המילה. על **ירח-קדום**, היו נוכחות ישויות שלא היו להן תצורות אנושיות עכשוויות והן היו בנויות באופן שונה, ואף-על-פי-כן היו אז בשלב האבולוציוני שהאדם הגיע אליו על האדמה. לכן, אנו יכולים לומר שעל כוכב-הלכת הקדום, **ירח**, אשר נכחד, וממנו נבעה אחר-כך **האדמה**, שם חיו ישויות אשר קדמו לאדם. בשפה כריסטיאנית אזוטריית הן מכונות ישויות-מלאך (אנגלוי). הישויות מעליהן, ארכי-מלאכים (ארכאנגלוי), היו ישויות אנושיות בתקופה עוד יותר מוקדמת. המלאכים או האנגלוי באזוטריקה הכריסטיאנית, ישויות מדיטטיביות במיסטיקת המזרח, היו ל'בני-אדם' במהלך תקופת-**ירח**. עתה, ישויות אלה, במהלך תקופת-**אדמה** הנוכחית, נמצאות שלב אחד

מתקדם יותר מהאדם – אלה מביניהן, רוצה לומר, אלה אשר השלימו את האבולוציה שלהן על ירח. רק בסוף האבולוציה של האדמה שהאדם יגיע לשלב שאותן ישויות הגיעו אליו בסוף תקופת-ירח.

כאשר מצב-אדמה של כוכב-הלכת שלנו החל והאדם הופיע על-פני האדמה, ישויות אלה לא היו מסוגלות להופיע בתצורה אנושית חיצונית, כי הגוף האנושי, מבשר-ודם, מהווה מיסודו תוצר של האדמה, והוא מותאם אך ורק לישויות שהינן עתה אנושיות. הישויות הנמצאות בשלב אחד מתקדם יותר מהאדם, לא היו יכולות להתגשם בגופים אנושיים. הן היו יכולות רק לקחת חלק בשלטון האדמה על-ידי הארה והענקת השראה לאותם בני-אדם בזמנים קדמוניים אשר הגיעו לשלב של ראייה רוחית. אז, באופן עקיף, דרך רואים רוחיים כאלה, התערבו המלאכים בהנחיית גורלות האדמה.

כך, המצרים הקדמונים עדיין זכרו תקופה שבה האישויות המנהיגות של העם, היו מודעות בבהירות לקשר שלהן עם אלה המכונים אלים, מלאכים או ישויות מדיטטיביות. עתה, איזה סוג של ישויות הן היו, שלא התגשמו בתצורה אנושית של בשר-ודם, אך השפיעו על המין האנושי בדרך אשר תיארנו? הן קדמו לאדם, הן מתקדמות יותר משלב בני-האדם.

בימים אלה יש שימוש לא-נכון רב בביטוי שבהקשר זה אפשר להשתמש בו במשמעותו האמיתית, הביטוי 'אדם-על'. אם אנו באמת רוצים לדבר על 'אדם-על', הרי שאת הישויות הללו אפשר בצדק לכנות כך. השלב האנושי במהלך תקופת-ירח, השלב הפלנטרי אשר קדם ל-אדמה שלנו, הוליד את האנושות. הן היו יכולות להופיע בפני רואים רוחיים רק בגוף אתרי. כך הן ירדו אל האדמה מעולמות רוחיים ושלטו כאן עד לזמנים האחר-אטלנטיים. לישויות הללו הייתה, ועדיין ישנה, התכונה הראויה לציון שהן אינן מוכרחות לחשוב; למעשה, אנו יכולים לומר שהן אינן יכולות לחשוב כלל כפי שהאדם חושב. אם כך, כיצד חושב האדם? פחות או יותר, בדרך הבאה. הוא מתחיל מנקודה מסוימת ואומר: "אני מבין דבר זה או אחר", ומאותה נקודה הוא מנסה להבין דברים שונים אחרים. אלמלא זו הייתה שיטת החשיבה האנושית, בית-הספר של החיים לא היה מהווה תקופה קשה כל-כך עבור רבים. איננו יכולים ללמוד מתמטיקה ביום אחד, מפני שעלינו להתחיל מנקודה מסוימת ולהתקדם קדימה לאט. זה אורך זמן רב. איננו יכולים לסקור עולם שלם של מחשבות במבט חטוף אחד, כי החשיבה האנושית חולפת בזמן. מתודת חשיבה לא נכנסת לתודעה בהבזק. עלינו להתאמץ ולהפעיל את עצמנו, כדי למצוא את סדרת המחשבות. הישויות המתוארות לעיל מתקיימות בלי ייחודיות אנושית זו. קו חשיבה מרחיק לכת נכנס אל תוך התודעה שלהן באותה מהירות שבה בעל-חיים מחליט לחטוף משהו שהאינסטינקט שלו אומר לו שהוא אכיל. אינסטינקט ותודעה מתבוננת לא קיימים בשום אופן, בצורה מובהקת, בישויות אלה; הם אותו אחד. כפי שלבעלי-חיים יש אינסטינקט בשלב האבולוציוני שלהם, בתחומם, כך לישויות מדיטטיביות או למלאכים אלה יש חשיבה ותפיסה רוחיות ישירות. בזכות חיים פנימיים אינסטינקטיביים אלה של תפיסה, הם בעלי טבע שונה מיסודו מישויות אנוש.

עתה, אנו יכולים להבין בקלות מדוע בלתי-אפשרי לישויות הללו להשתמש במוח או בגוף פיסי כמו שלנו. עליהן להשתמש בגוף אתרי מפני שהגוף והמוח האנושיים מאפשרים חשיבה רק בזמן, בעוד שישויות אלה לא מפתחות את מחשבותיהן בזמן, אלא חשות את החכמה המתקרבת אליהן באופן מתפרץ, כביכול, באופן ספונטני בתוכן. בלתי-אפשרי עבורן לחשוב באופן שגוי במובן שבו האדם עושה זאת. תהליך החשיבה שלהן הוא השראה ישירה. לפיכך, האישיויות שהיו מסוגלות ליצור קשר עם ישויות על-אנושיות או מלאכיות אלה, היו מודעות לכך שהן היו בנוכחותה של חכמה מדויקת שאינה טועה. לכן, אפילו עד לזמנים המצריים העתיקים, כאשר האדם, שהיה המורה או המלך האנושי, היה בנוכחותו של המנחה הרוחי שלו, הוא חש את הציווי שהוא נתן, האמת שהוא מבטא כהלכה באופן מילולי ואינה יכולה להיות שגויה. זה הורגש גם על-ידי אלה שלהם נמסרו האמיתות.

המנחים הרואים-רוחיים של הגזע האנושי היו מסוגלים לדבר באופן כזה שבדבריהם בני-האדם האמינו שהם קיבלו בדיוק את אשר ירד מעולם הרוח. בקיצור, היה זרם ישיר כלפי מטה מההיררכיות הרוחיות העילאיות אשר הכוינו את האנושות. כך, את מה שפועל על האינדיבידואל בתקופת הילדות המוקדמת אפשר לראות כפועל על האנושות באופן כללי בצורה של העולם הבא של היררכיות רוחיות המרחף מעל לאבולוציה האנושית ככוליות. זוהי הממלכה הבאה של מלאכים או ישויות על-אנושיות, הניצבים שלב אחד גבוה יותר מאשר האדם ומתפשטים ישירות אל תוך התחומים הרוחיים. הם מורידים מאותם תחומים את אשר פעל על התרבות האנושית. בילד, זה על עיצוב הגוף שהחכמה העילאית מטביעה את חותמה; באבולוציה האנושית של עידנים שעברו, זו הייתה תרבות שהייתה בשלה כל-כך.

כך, המצרים, אשר תיארו את עצמם כמי שנמצאים בקשר עם האלוהות, הרגישו שנפשה של האנושות הייתה פתוחה לפעילותן של ההיררכיות הרוחיות. כפי שנפשו של ילד פותחת את ההילה שלה בפני ההיררכיות עד לזמן המוזכר בעמודים הקודמים, כך, דרך עבודתה, האנושות כולה פותחת את עולמה בפני ההיררכיות שעמן הייתה קשורה.

קשר זה היה חשוב ביותר לאותם מורים שאנו מכנים המורים הקדושים של הודו, המורים הדגולים של התרבות האחר-אטלנטית הראשונה או התרבות ההודית, המתגלה בדרום אסיה. לאחר שהאסון האטלנטי הסתיים והפיסיוגנומיה של האדמה השתנתה כך שהתצורה החדשה של אסיה, אירופה ואפריקה התעצבה בחצי הכדור המזרחי, החלה התרבות שהמורים ההודים הדגולים הקדומים הובילו. זה קרה בתקופה שהזכרנו כמדווחת ברישומים הקדומים. האדם בימינו נוטה ליצור אידיאה שגויה למדי על אודות המורים הללו. למשל, אם אחד המורים ההודים הדגולים היה מתעמת עם אדם משכיל בתקופתנו, האחרון היה מתבונן בו בהתפלאות ואולי אומר: "האם הוא מורה דגול? זה לא היה עולה בדעתי, אף לא פעם." את המילים 'פיקח' או 'משכיל' במובנה של התרבות המודרנית, בלתי-אפשרי היה להחיל על המורים הקדושים של הודו העתיקה. לא היה להם משהו חכם לומר. הם היו בני-אדם פשוטים, שהיו עונים על שאלות על חיי

היומיום בדרך הפשוטה ביותר האפשרית. והיו תקופות רבות שבהן בקושי אפשר היה להוציא מהם משהו שהיה נראה, לאדם משכיל בימינו, חסר-משמעות. לעומת זאת, היו תקופות מסוימות שבהן מורים קדושים אלה התגלו כיותר מבני-אדם פשוטים. באותם זמנים, הם היו מוכרחים להיות יחד, שבעה במספר, מפני שמה שכל אינדיבידואל היה יכול לחוש היה צריך להשתלב באופן הרמוני עם הרגשות של ששת המורים האחרים, כאילו מזיג של שבעה צלילים. כי, אז התאפשר לכל אחד לראות משהו על-פי כושרו הייחודי ודרגת התפתחותו. בהנחה שאנו יודעים לפענח את הרישומים האוקולטיים האמיתיים, אנו מגלים שמתוך ההרמוניה של החלקים הנפרדים שכל אינדיבידואל היה יכול לראות, עלתה שם החכמה הקדמונית אשר יורדת אלינו מזמנים עתיקים. רישומים אלה אינם ההתגלויות של הוודות, לא חשוב כמה אנו מתפעלים מהם. מה שהמורים ההודים הקדושים לימדו הינו מזמנים קדומים הרבה יותר מאשר חיבור הוודות, ורק הד חלש של חכמתם מופיע לפנינו באותן יצירות רבות-עוצמה. אבל, כאשר כל אחד מבני-האדם האלה נמצא בנוכחותו של אב-קדמון על-אנושי של האנושות, היה מביט בראייה רוחית בעולמות העילאיים ומקשיב בשמיעה רוחית למה שלימדו דרך אותו אב-קדמון, היה זה כאילו השמש קרנה מעיניהם. מה שהם היו מסוגלים לומר אז, פעל בכוח עז על סביבתם, כך שכל אלה אשר שמעו אותם ידעו שלא החיים האנושיים ולא החכמה האנושית דיברו, אלא האלים, הישיות העל-אנושיות, שהפעילו את השפעתם על התרבות האנושית.

התרבויות העתיקות צמחו בהשמעת ידיעת האלים למין האנושי. רק בהדרגה, בזמנים אחר-אטלנטיים, נסגר השער של עולם הרוח האלוהי שבתקופה האטלנטית היה עדיין פתוח לרווחה בפני הנפש האנושית. ובמדינות ועמים שונים, הורגש שהאדם נדחף יותר ויותר למשאביו שלו. מה שמתגלה במקרה של ילד, מופיע באנושות בדרך שונה. העולם הרוחי-אלוהי מפעפע תחילה אל תוך הנפש הלא-מודעת של הילד, והנפש פועלת על עיצוב הגוף. אז, מגיע הרגע שבו הילד לומד לחוש את עצמו כ'אני' וזהו הרגע שעד אליו הזיכרון, מאוחר יותר בחיים, יכול להרחיק לאחור. זהו הדבר המאפשר לומר שבני-האדם החכמים ביותר עשויים ללמוד משהו מנפשו של ילד. ברם, מנקודה זו, האינדיבידואל נעזב לעצמו. תודעת-ה'אני' מתהווה והכול משתלב כדי לאפשר לו להיזכר בהתנסויותיו.

כך, גם בחיי העמים, הגיעה תקופה שבה הם החלו לחוש את עצמם מנותקים מן ההשראה האלוהית של האבות-הקדמונים המוקדמים שלהם. כפי שהילד מתנתק בהדרגה מן ההילה המרחפת סביב ראשו בשנותיו הראשונות, כך בחיי העמים האבות-הקדמונים האלוהיים נסוגו יותר ויותר והמין האנושי נעזב בידי המחקר והידיעה שלו עצמו. כאשר ההיסטוריה מדברת בדרך הזאת, העובדה של הנחיית האנושות מתגשמת. מִן־היה השם המצרי של מי שחנך את התרבות האנושית הראשונה ובאותו זמן נרמז שהאדם עלול לשגות, כי מאז ואילך הוא נעזב כדי שיחפש אחר ההנחיה של הכלי של המוח שלו. שהאדם היה עלול לשגות מצוין באופן סמלי על-ידי קביעת מועד בניית המבוך בתקופה שבה האלים עזבו את האנושות; כי, המבוך מהווה

תמונה של פיתולי המוח ככלי הנושא של מחשבות האדם – פיתולים שבהם ההוגה יכול ללכת לאיבוד. אנשי המזרח כינו את האדם, כישות חושבת, מאנס, ומנו הוא שמו של ההוגה הדגול הראשון. היוונים כינו את המארגן הראשון של עיקרון החשיבה האנושי, מינוס ועמו קשור המיתוס של המבוך, מפני שהורגש, מאז זמנו, שהמין האנושי עבר בהדרגה מן ההנחיה הישירה של האלים להנחיה שבה ה'אני' חש את השפעת עולם הרוח העילאי בדרך שונה.

מלבד אותם אבות-קדמונים של האדם, בני-אדם-על אמיתיים, אשר השלימו את האנושיות שלהם על ירח והיו למלאכים, ישנן ישויות אחרות שלא השלימו את האבולוציה שלהן על ירח. הישויות המכונות מדיטטיביות במיסטיקה המזרחית ומלאכיות באזוטריקה הכריסטיאנית, השלימו את האבולוציה שלהן על ירח-קדום וכאשר האדם החל את התפתחותו הארצית, הן כבר היו שלב אחד גבוה יותר ממנו. אך, היו ישויות אחרות שלא סיימו את האבולוציה שלהן על ירח-קדום, במידה לא גבוהה יותר מהמידה שבה הקטגוריות הגבוהות יותר של ישויות לוציפריות השלימו את שלהן. כאשר החל מצב-אדמה של כוכב-הלכת שלנו, האדם, כפי שתיארנו אותו, לא היה יחיד שם. הוא חש גם את ההשראה של ישויות רוחיות-אלוהיות; אחרת, כמו ילד, הוא לא היה יכול להתקדם. בהתאם לכך, מלבד ישויות אנושיות דמויות-ילד אלה, ובפעילות דרכן, היו מוכרחות להתקיים על האדמה גם ישויות אשר השלימו את האבולוציה שלהן על ירח. אבל, בינן ובינן האדם היו ישויות נוספות אשר לא השלימו את האבולוציה שלהן על ירח – ישויות מסדר גבוה יותר מזה של האדם, מפני שהן היו יכולות – מאז תקופת-ירח הקדומה – להשתנות לכדי מלאכים או ישויות מדיטטיביות. ברם, באותו זמן, הן לא הגיעו לבשלות מלאה. הן היו מלאכים בפניגור, אף על פי שהן השאירו את האדם רחוק מהן ביחס לכל דבר שהאדם התייחס אליו כשלו. באופן כללי, הן ישויות הנמצאות בשלב הנמוך ביותר בדירוגים של רוחות לוציפריות. הן תופסות עמדה אמצעית בין בני-האדם והמלאכים, ובהן מתחילה ממלכת הרוחות הלוציפריות.

עתה, קל מאוד לגבש מושג שגוי על רוחות אלה. אנו יכולים לשאול: מדוע רוחות אלוהיות אלה, שליטי הטוב, מאפשרות להן לפגר ובכך להכניס את העיקרון הלוציפרי אל תוך האנושות? ואפשר יהיה להתנגד על בסיס הדברים הללו שלבטח האלים הטובים הפכו הכול לטוב. שאלה זו ברורה. ואי-הבנה נוספת שעלולה להופיע, מבוטאת ברעיון שאלה רוחות 'רעות'. שני הרעיונות הן רק אי-הבנות; כי, רוחות אלה אינן בשום אופן 'רעות' לגמרי, אף על פי שמקור הרוע בטבע האנושי הוא בגללן. היות שהן ניצבות באמצע הדרך בין אדם ואדם-על, הן, במובן מסוים, מושלמות יותר מבני-האדם. בכל התכונות שישויות אנוש צריכות לרכוש לעצמן, רוחות אלה הגיעו לדרגה גבוהה והן שונות מהאבות-הקדמונים של האדם אשר תוארו לעיל רק בהיותן מסוגלות להתגשם בגופים אנושיים בעוד שהאדם מתפתח על האדמה. זה מפני שהן לא הגשימו את האנושיות שלהן על ירח.

הישויות המדיטטיביות או המלאכיות שהינן מעוררי ההשראה הדגולים של האנושות ואליהן המצרי התייחס כמורים שלו, לא הופיעו בגופים אנושיים. הן רק יכלו להתגלות דרך ישויות אנושיות. לעומת זאת, הישויות בעמדה אמצעית בין בני-אדם ומלאכים, עדיין היו יכולות, בזמנים מוקדמים מאוד להתגשם בגופים אנושיים. לפיכך, בקרב הגזע האנושי אשר אכלס את האדמה בתקופות הלמוריות והאטלנטיות, אנו מוצאים בני-אדם שטבע-הנפש הפנימי ביותר שלהם היה של מלאך בפיגור. לא רק בני-אדם רגילים הסתובבו על האדמה, שדרך התגשמויותיהם העוקבות היו אמורים להגיע לאידיאל של האנושות, אלא ישויות שרק באופן חיצוני נראו כמוהם. אלה היו צריכות לשאת גוף אנושי, כי הצורה האנושית של ישות אנושית בשר ודם תלויה בתנאים הארציים. במיוחד בזמנים עתיקים יותר, קרה שישויות המשתייכות לקטגוריה הנמוכה ביותר של אינדיבידואלים לוציפריים, היו נוכחות בין בני-האדם. וכך, באותו זמן שבו ישויות-מלאך פעלו על התרבות האנושית דרך האדם, ישויות לוציפריים גם התגשמו והן ייסדו תרבויות אנושיות במקומות שונים. וכאשר בסיפורי-האגדות הקדומים מסופר שבמקום מסוים חי אדם דגול שהיה מייסדה של תרבות, אל לנו להבין שישויות לוציפריים כזאת הייתה בהכרח הכלי הנושא של הרוע, אלא דווקא שהתרבות האנושית עמדה לקבל ממנה אינספור ברכות.

עתה, ממדע הנסתר ידוע שבזמנים קדומים, במיוחד בתקופה האטלנטית, היה סוג של שפה אנושית פרימיטיבית, אופן דיבור, שהיה זהה בכל מקום על-פני האדמה, כי 'הדיבור' באותם ימים יצא ממעמקי הנפש יותר מאשר בימינו. אפשר להבין זאת מהדברים הבאים: בזמנים האטלנטיים, בני-אדם חשו את כל הרשמים החיצוניים בדרך כזו שאם הנפש רצתה לבטא דבר כלשהו **כלפי חוץ** באמצעות קול, היא נאלצה להשתמש **בעיצור**. מה שהיה קיים במרחב דחק לחיקוי באמצעות עיצור. משב הרוח, רחש הגלים, המחסה שבית נתן, הורגשו וחוקו על-ידי האדם בעיצורים. לעומת זאת, הצער או השמחה אשר הורגשו **באופן פנימי** או שנצפו כרגש בישות אחרת, חוקו באמצעות **תנועה**. מזה אנו יכולים לראות שהנפש התאחדה, בדיבור, עם מאורעות או ישויות חיצוניים. המקרה הבא נלקח מתוך הרישומים האקאשיים: אדם התקרב לבקתה מקושחת בסגנון עתיק וסיפקה מחסה והגנה למשפחה. הוא הבחין בזה וביטא את הקשת המגנה באמצעות עיצור; ובאמצעות תנועה הוא ביטא את העובדה, בה היה יכול **להרגיש**, שבתוך הבקתה לנפשות המגולמות היה נוח. משם יצאה המחשבה 'מחסה!'; "יש מחסה עבורי – מחסה עבור גופים אנושיים." לאחר מכן, המחשבה נמזגה בעיצורים ותנועות, שלא היו יכולים להיות שונים ממה שהיו, כי הם היו התרשמות ישירה של התנסות והייתה להם משמעות אחת בלבד. אותו הדבר היה על-פני האדמה כולה. אין זה חלום שפעם הייתה שפת-מקור אנושית. ובמובן מסוים, המתקדשים של כלל העמים עדיין היו מסוגלים לחוש את אותה שפה. אכן, בכל השפות ישנם קולות דומים מסוימים, שהם שרידים מאותה שפה אוניברסלית.

דיבור זה ניעור בנפשות אנושיות על-ידי השראתן של ישויות על-אנושיות, האבות-הקדמונים האמיתיים של האדם, אשר השלימו את האבולוציה שלהן על ירת. מזה אפשר לראות שאם רק אותה

אבולוציה הייתה מתרחשת, הגזע האנושי כולו היה נשאר באופן מעשי אחדות אחת גדולה והייתה אחדות של דיבור וחשיבה על-פני האדמה כולה. אינדיבידואליות ורבגוניות לא היו יכולות להתפתח, ובאותו זמן גם לא חירות אנושית. כדי שהאדם יוכל להיות אינדיבידואל, היו מוכרחים להתרחש באנושות פילוגים, והבדלי השפה באזורים שונים בעולם נובעים מפעילותם של אותם מורים שבהם התגשמה רוח לוציפריית. היות שישות-מלאך מסוימת, אשר פיגרה באבולוציה שלה, התגשמה בגזע מסוים, המורה היה יכול ללמד את עמו בשפה מסוימת. לכן, אחר היכולת לדבר בשפה נפרדת, בכל הגזעים, אפשר לעקוב עד לנוכחות המאירה של ישויות דגולות אלה אשר היו מלאכים בפיגור וניצבו הרבה מעל לבני-האדם בסביבתם המיידית. למשל, הישויות המתוארות כגיבורים המקוריים של היוונים ועמים אחרים, ואשר פעלו בתצורה אנושית, היו אותן ישויות שבהן התגשם מלאך שהיה בפיגור. לכן, את הישויות הללו אין לאפיין, בשום אופן, כ'רעות' לחלוטין. להיפך, הן הביאו לאדם את מה שהועיד אותו להיות ישות אנושית חופשית על-פני האדמה כולה, והן בידלו את מה שאחרת היה מהווה כוליות אחדותית בכל מקום על-פני האדמה. זה נכון לא רק לגבי שפות, אלא גם לגבי תחומים רבים אחרים של החיים. אינדיבידואליזציה, בידול, חירות, רשאים אנו לומר, באים מהישויות אשר פיגרו באבולוציית-ירח שלהן. נכון שמטרת ההנהגה החכמה של הקוסמוס הייתה להביא את כל הישויות באבולוציה פלנטרית אל יעדן, אך אילו זה היה נעשה בדרך ישירה, מטרות מסוימות לא היו מושגות. לכן, ישויות מסוימות נעצרו בהתפתחותן מפני שהן נועדו לקבל משימה מיוחדת לקידום האנושות. היות שהישויות אשר הגשימו את שליחותן על ירח היו מסוגלות לחנך רק גזע אנושי אחדותי, ישויות אשר פיגרו על ירח הוצבו מולן, ובכך התאפשר לאותן ישויות בפיגור לשנות לטוב את אשר הופיע כפגם.

זה מעלה את השאלה: מדוע רוע, רשעות, אי-שלמות ומחלות קיימים בעולם? את השאלה הזאת יש לבחון מנקודת-המבט שממנה בדיוק התייחסנו לישויות-מלאך הלא-מושלמות. כל דבר המציג, בזמן כלשהו, אי-שלמות או פיגור, יהפוך לטוב במהלך האבולוציה. ברור שאין בזה הצדקה לכך שהאדם יעשה מעשים רעים.

מדוע מאפשרת השגחה עליונה חכמה לישויות מסוימות לפגר מאחור ולא להגיע ליעדן? תהיה לכך סיבה טובה בזמן שלאחר גיבושה של תכלית כזאת. כי, היה זה כאשר עמים לא היו מסוגלים עדיין להנחות ולשלוט בעצמם, שהופיעו מורים בתקופות מסוימות ואינדיבידואלים. וכל מורי הגזע השונים: קדמוס, ח'ופו, פלופס, תסאוס וכו', הם, בהיבט אחד, ישויות-מלאך במעמקי נפשם. מזה נראה שגם בהיבט זה האנושות באמת כפופה להכוונה ולהנחיה.

עתה, בכל שלב של אבולוציה ישנן ישויות המפגרות מאחור ולא מגיעות ליעד האפשרי. הבה נתבונן שוב בתרבות המצרית העתיקה אשר התקיימה לפני אלפי שנים בעמק הנילוס. מורים על-אנושיים התגלו למצרים, אשר אמרו שהמורים הללו הנחו את המין האנושי כמו אלים. ברם, באותו זמן, היו בפעולה גם

ישויות אחרות, אשר הגיעו לחצי דרגת מלאך או לדרגת מלאך באופן חלקי. עתה, עלינו להבין לגמרי שנפשות בני-האדם בימינו הגיעו לדרגה ברורה בתקופה המצרית. אך, לא רק האדם אשר נותן לעצמו לקבל הנחיה, מרוויח; הישויות המכוונות אותו משיגות בזה משהו המקדם את האבולוציה שלהן. למשל, מלאך מהווה יותר ממה שהיה לפני שהנחה את האנושות לזמן מה ולפני שהנחיה זו החלה. עבודת ההנחיה עוזרת לו להתקדם וזה נכון לא רק ביחס למי שהשלים את האבולוציה שלו כמלאך, אלא גם ביחס למי שפיגר מאחור. כל הישויות יכולות להתקדם ללא הרף; כך, בהתאמה עם מה שנאמר עתה, אפשר להבדיל בתרבות המצרית העתיקה בין המנהיגים האלוהיים או מלאכים, המנהיגים האלוהיים למחצה שלא הגיעו לשלב של מלאך ובני-האדם. אבל, ישויות מסוימות בדרגות של מלאכים שוב מפגרות מאחור; בהנחותן את האנושות הן אינן מביאות לידי ביטוי את כל כוחותיהן, אלא נשארות מאחור כמלאכים במהלך תקופת התרבות המצרית העתיקה. באופן דומה, חלק מן המלאכים הלא-מושלמים מפגרים מאחור. כך, בעוד שבני-האדם למטה התקדמו, חלק מן הישויות למעלה, הרוחות המדיטיטיביות או מלאכים, פיגרו מאחור באבולוציה שלהן. כאשר תקופת התרבות המצרית-כלדית הגיעה לסופה ותקופת התרבות היוונית-רומית החלה, נכחו רוחות מנחות מסוימות מן התקופה הקודמת, אשר פיגרו מאחור באבולוציה שלהן. אך, הן לא היו יכולות להשתמש בכוחותיהן, כי מלאכים או ישויות מלאכיות-למחצה אחרים החליפו אותן ומשמעות הדבר הייתה שהאבולוציה שלהן נעצרה.

מכאן, אנו מבחינים בקטגוריה של ישויות שהיו עשויות להשתמש בכוחותיהן במהלך התקופה המצרית, אך באותו זמן הן לא השתמשו בהם במלואם. בתקופת התרבות היוונית-רומית אשר באה לאחר מכן, הן לא יכלו להשתמש בהם מפני שהן הוחלפו על-ידי רוחות מנחות אחרות, וכל התנאים באותו זמן הפכו את התערבותן לבלתי-אפשרית. אך, כפי שהישויות שלא הגיעו לשלב של מלאך על ירח-קדום, במהלך תקופת-אדמה, הקצו שוב את המשימה של התערבות פעילה באבולוציה האנושית, כך גם הישויות שכרוחות מנחות בתרבות המצרית-כלדית, עצרו את התפתחותן, פיגרו מאחור ומאחר יותר קיבלו את המשימה להתערב שוב בתרבות. עלינו להיות מסוגלים להתבונן בתקופת תרבות מאוחרת יותר שבה ישויות אשר נשלחו להיות מנחות, לבטח היו שם כדי לכוון את ההתקדמות הנורמלית של האבולוציה, אך בה, באותו זמן, מתערבות ישויות אחרות אשר הושארו מאחור בשלב מוקדם יותר, ובמיוחד אלה אשר פיגרו מאחור במהלך תקופת התרבות המצרית העתיקה. התרבות שאליה אנו מתייחסים היא תקופת התרבות שלנו. אנו חיים בזמנים שבהם, לצד המנהיגים הרגילים של האנושות, מתערבים אחרים אשר הושארו מאחור בתקופת התרבות המצרית-כלדית העתיקה.

עתה, עלינו לבחון את האבולוציה של מאורעות וישויות בדרך כזו שיש להתייחס להתרחשויות בעולם הפיסי רק כהשפעות או התגלויות, שאת סיבותיהן האמיתיות יש לחפש בעולם הרוח. מצד אחד, התרבות שלנו מאופיינת בעיקר בתנועה כלפי מעלה אל רוחניות, ונטייה זו של בני-אדם מסוימים לרוחניות היא

התגלות המנהיגים הרוחניים של האנושות שלנו בדורנו, אשר הגיעו לשלב הנורמלי של התפתחותם. בכל דבר הנוטה להוביל את האדם מעלה אל אמינות-החכמה הרוחיות הכבירות אשר מועברות אלינו על-ידי התיאוסופיה, מתגלים המנחים הנורמליים האלה של האבולוציה שלנו. אך, הישויות אשר נשארו הרחק מאחור במהלך תקופת התרבות המצרית-כלדית גם משפיעות על הנטיות של העידן שלנו. הן גלויות בהרבה ממה שחושבים ועושים בהווה והן תגלינה שוב בעתיד הקרוב. הן גלויות בכל דבר אשר מטביע חותם מטריאליסטי ואפשר לראותן, לעתים קרובות, בשאיפות אל דברים רוחיים. בעידן שלנו, אנו למעשה חווים תחייה של התרבות המצרית. הישויות שיש לבחון במנהיגים הבלתי-נראים של המתרחש בעולם הפיסי, מתחלקות בהתאם לכך לשתי קבוצות. הראשונה כוללת את אותם אינדיבידואלים רוחיים אשר עברו מהלך נורמלי של התפתחות עד לזמנים אלה. הם היו מסוגלים להתערב בהנחיית התרבות שלנו, בעוד שהמנהיגים של תקופת התרבות היוונית-רומית הקודמת, סיימו בהדרגה את משימתם להנחות את התרבות במהלך אלפי השנים הראשונות של הכריסטיאניות. הקבוצה השנייה, אשר פועלת זו-זמנית עם קבוצת הישויות הראשונה, כוללת אינדיבידואלים רוחיים אשר לא השלימו את האבולוציה שלהם במהלך תקופת התרבות המצרית-כלדית. הם היו מוכרחים להישאר בלתי-פעילים במהלך תקופת התרבות היוונית-רומית אשר באה לאחר מכן, אך מסוגלים עתה לעצור את פעילותם מפני שלעידן הנוכחי שלנו יש נקודות דמיון לתקופת התרבות המצרית-כלדית. מזה נובע שדברים רבים עולים באנושות בת-דורנו, אשר נראים כמו תחייה של כוחות מצריים עתיקים, אבל יש גם הרבה הדומה להחייאה מטריאליסטית של כוחות אשר פעלו אז באופן רוחי. כדי להדגים זאת, אנו יכולים להצביע על דוגמה של הדרך שבה ידיעה מצרית עתיקה קמה לתחייה בימינו.

הבה נתייחס לקפלר. הייתה לו תחושה חזקה של הרמוניה עם הקוסמוס ורעיון זה בוטא בחוקים המתמטיים החשובים שלו, המכונים חוקי קפלר, ביחס למנגנון השמים. מבחינה חיצונית, הם יבשים וקשים מאוד להבנה, אך בקפלר הם היו תוצאה של הבנת ההרמוניה של היקום. אנו יכולים לקרוא בכתביו של קפלר שכדי לגלות את אשר גילה, הוא היה מוכרח להגיע למיסטריות המצריות הקדושות, לגנוב את כלי-המקדש שלהם ועמם להביא ידיעה לעולם, שחשיבותה לאנושות תתגלה רק בזמנים מאוחרים יותר.

אמירה זו של קפלר אינה בשום אופן משפט ריק מתוכן, אלא היא כוללת תודעה עמומה של תחייה של מה שלמד בתקופה המצרית, במהלכה של התגשמות קודמת. לבטח, אנו יכולים לשקול את הרעיון שקפלר ספג את החכמה המצרית העתיקה במהלך אחד מהמחזורים הקודמים של חייו והיא מופיעה מחדש בנפשו בצורה חדשה, המותאמת לעידן מאוחר יותר. שאימפולס מטריאליסטי צריך להיכנס לתרבות שלנו דרך הרוח המצרית, מובן למדי, כי לרוחניות המצרית יש נטייה מטריאליסטית חזקה, אשר באה לידי ביטוי, למשל, בחניטת הגופים הפיסיים של המתים. זה ירד אלינו מן התקופה המצרית בצורה שונה, אך תואמת לתקופתנו. אותם כוחות שלא השלימו את מהלכם, משפיעים על העידן שלנו, אך בדרך שונה. הלך-הרוח

אשר חנט גופים מתים עורר את מה שהייתה לו הערצה עיוורת לחומרי גרידא. המצרי חנט גופים מתים ובכך שימר את אשר החשיב כבעל-ערך. הוא חשב שהתפתחות הנפש לאחר המוות הייתה קשורה לשימור הגוף הפיסי-חומרי. האנטומיסט המודרני מנתח את אשר הוא רואה והוא חושב שבדרך זו הוא מבין את חוקי האורגניזם האנושי. כך, במדע המודרני שלנו חיים הכוחות של העולם המצרי-כלדי העתיק. כוחות מתקדמים באותם זמנים, אשר עתה מפגרים מאחור, מן ההכרח להכיר במה שהם, אם רוצים להעריך הערכה נכונה ביחס לאופיים של הזמנים הנוכחיים. כוחות אלה יפגעו באדם בן-זמננו, אם לא יידע את משמעותם הממשית. אם הוא יידע את השפעתם ובזה יקשור את עצמו אליהם באופן נכון, הוא לא ייפגע מהם, אלא יהפוך אותם למשהו טוב. מוכרחים להשתמש בהם, כי בלעדיהם לא היו לנו כיום ההישגים הגדולים בטכנולוגיה ובתעשייה. הם כוחות המשתייכים לישויות לוציפיריות מהדרגה הנמוכה ביותר וטמונה סכנה בעובדה שאם לא יודעים אותם באופן הנכון, האימפולסים המטריאליסטיים של התקופה הנוכחית נחשבים כאפשריים היחידים והכוחות האחרים, אשר מובילים אל עולם הרוח, לא נלקחים בחשבון. זוהי הסיבה לכך שכל אבחנה ברורה לבטח תבדיל בין שני זרמי חשיבה בעידן הנוכחי. עתה, אם השגחה עליונה חכמה לא הייתה מאפשרת לישויות מסוימות בתקופת התרבות המצרית-כלדית לפגור באבולוציה שלהן, התרבות בת-דורנו הייתה רוצה בהכרח השפעה. באותו מקרה, היו פעילים רק אותם כוחות שהיו מביאים את האדם אל תוך עולם הרוח. בני-אדם היו מוכנים למדי להיכנע לאותם כוחות והיו נעשים חולמים. החיים היחידים שהם היו רוצים לדעת עליהם היה עולם אשר עבר ספיריטואליזציה מהר ככל האפשר והתקן שלהם לפעולה היה השקפת-חיים המביעה דרגה מסוימת של בוז כלפי מה שהינו פיסי וחומרי. אך תקופת התרבות הנוכחית יכולה להגשים את שליחותה, אם הכוחות של העולם החומרי יובאו לשלמות המלאה ביותר וכך, בהדרגה, גם ספירה זו תזכה ברוחניות. כפי שהדברים הנוחים ביותר עלולים להיות משחיתים ומפתים את המין האנושי אם דוגלים בדרך חד-צדדית, כך אם חד-צדדיות זו הייתה משתרשת, הרי שהייתה סכנה גדולה שסוגים שונים של מאמצים ראויים היו מתגלים כקנאות. נכון שאף על פי שהאנושות מקבלת עזרה בהתקדמותה מן האימפולסים האציליים שלה, נכון גם שתמיכה פרועה וקנאית באימפולסים האציליים ביותר יכולים לגרום לתוצאות הגרועות ביותר ככל שהדבר נוגע לאבולוציה אמיתית. רק כאשר בני-אדם שואפים לנעלה ביותר בענווה ובתבונה, אך לא מתוך קנאות פרועה, יוכל להתרחש משהו מועיל לקידום האנושות. על-מנת שלעבודה המבוצעת על האדמה בזמנים אלה יהיה המשקל הנחוץ וישויות חומריות במישור הפיסי תוכלנה להיות מובנות, החכמה אשר מכוונת את שלטון העולם השאירה את אותם כוחות מאחור, שבאופן נורמלי היו משלימים את האבולוציה שלהם במהלך תקופת התרבות המצרית; וכוחות אלה הם אשר מכוונים עתה את תשומת-לבו של האדם לחיים הפיסיים.

מהדברים דלעיל ברור שהאבולוציה מתרחשת תחת השפעתן של ישויות מתקדמות וישויות המפגרות מאחור. ראייה רוחית מסוגלת לעקוב אחר שיתוף-הפעולה בין שתי קבוצות הישויות בעולם העל-חושי

ולפיכך מסוגלת להבין את המאורעות הרוחיים שהעובדות הפיסיות שלהם המקיפות את האנושות, הן ההתגלויות שלהם.

אנו רואים שכדי להבין מאורעות רוחיים, אין זה מספיק שתהיינה עיניים ואוזניים רוחיות פקוחות בפני עולם הרוח על-ידי סוג מסוים של תרגול. משמעות דבר זה היא שאנו רק רואים את אשר מתקיים שם, שאנו מכירים בישויות רוחיות ויודעים שהן מהויות של עולם-הנפש או ספירת-הרוח. אך, הכרחי גם להכיר את הסוגים השונים של ישויות. אנו עשויים להיתקל באיזושהי ישות של עולם הנפש או עולם הרוח, איננו יודעים בהכרח אם היא מתקדמת באבולוציה שלה או משתייכת לקטגוריית הכוחות אשר פיגרו מאחור; אם היא דוחפת את האבולוציה קדימה או מעכבת אותה. אותם בני-אדם אשר רוכשים כשרים של ראייה רוחית ובאותו זמן לא רוכשים הבנה מלאה של מצבי האבולוציה האנושית שאותם תיארנו, עשויים לא לדעת דבר על טבע הישויות שאותן הם פוגשים. לראייה רוחית גרידא מוכרח להתווסף שיפוט בהיר של מה שנראה בעולם העל-חושי. קיים כורח דחוף לכך במיוחד בתקופתנו, אך זה לא צריך להילקח תמיד בחשבון. אם נחזור לאחור אל תרבויות עתיקות מאוד, נגלה מצבים שונים. אם בזמנים המצריים העתיקים ביותר אדם היה רואה רוחי ונתקל בישות מהעולם העל-חושי, האחרונה הייתה כותבת, כביכול, על מצחו מי הוא. הרואה הרוחי לא היה יכול לטעות בזיהוי. ברם, כיום האפשרות להבנה שגויה, גדולה מאוד. בעוד שהאנושות בזמנים קדומים עדיין עמדה קרוב מאוד לממלכת ההיררכיות הרוחיות והייתה יכולה לראות את סוג הישויות שהיא נתקלה בהן, הרי שכיום קל מאוד לשגות. ההגנה היחידה מפגיעה חמורה היא המאמץ לרכוש אידיאות ותפיסות כמו אלה אשר צוינו לעיל.

אדם המסוגל לראות בעולם הרוח מכונה, מבחינה אזוטריית, 'רואה רוחי', אך להיות רק רואה רוחי אינו מספיק, כי אדם כזה עשוי להיות מסוגל לראות טוב מספיק אם כי לא בעל כושר הבחנה. מי שרכש את הכושר להבחין בין הישויות והמאורעות השונים של העולמות העילאיים, מכונה 'מתקדש'. ההתקדשות מביאה עמה את האפשרות להבחין בין סוגים שונים של ישויות. אפשר להיות רואה רוחי בעולמות העילאיים בלי להיות מתקדש. בזמנים עתיקים, להבחין בין רוחות לא היה חשוב במיוחד, כי כאשר בתי-הספר האוקולטיים העתיקים הביאו תלמיד עד לראייה רוחית, לא הייתה סכנה גדולה של טעות. ברם, כיום סכנה זו קיימת במידה רבה מאוד. לכן, בכל התאמנות אזוטריית, יש לדאוג לכך שנוסף לראייה הרוחית תירכש גם התקדשות. באופן יחסי למידת הראייה הרוחית שלו, אדם מוכרח להיות מסוגל להבדיל בין הסוגים השונים של ישויות ומאורעות על-חושיים.

בזמנים המודרניים, הכוחות אשר מנחים את האנושות מתמודדים עם המשימה המיוחדת של יצירת איזון בין שני העקרונות: ראייה רוחית והתקדשות. מורים להתאמנות רוחית היו מוכרחים לשים לב לזה בראשית העידן המודרני. לכן, התנועה הרוחית-אזוטריית המותאמת לתנאים הנוכחיים, מקפידה לשמור תמיד על היחס הנכון בין ראייה רוחית והתקדשות. זה היה הכרחי בזמנים שבהם המין האנושי עבר משבר

ביחס לידיעה העילאית שלו. זמנים אלה היו במאה השלוש-עשרה. שנת 1250 הייתה בערך נקודת הזמן שבה המין האנושי חש את עצמו מנותק מאוד מעולם הרוח. רואה רוחי המסתכל לאחור על אותה תקופה, רואה את הדברים הבאים: הרוחות הדגולות ביותר באותם זמנים אשר שאפו לסוג מסוים של ידיעה עילאית היו יכולים לומר לעצמם: "מה שהתבונה שלנו, האינטלקט שלנו, הידיעה הרוחית שלנו, מסוגלים לגלות, מוגבל לעולם הפיסי שמסביבנו. עם כל המאמץ האנושי וכוח התפיסה שלנו, איננו יכולים להגיע לעולם רוחי. אנו יודעים עליו רק על-ידי קבלת המידע הנוגע לו, שאבותינו-הקדמונים הנחילו לנו." אלה היו הזמנים שבהם ראייה ישירה של העולמות העילאיים הייתה חסומה. אין זה חסר-משמעות שאפשר לומר זאת על העידן שבו הסכולסטיקה פרחה.

שנת 1250 היה פרק הזמן שבו בני-האדם נאלצו לקבוע גבול בין מה שהם היו מסוגלים להבין בכוחות עצמם ומה שהיה עליהם להאמין בו מהרושם שהמסורות אשר הורדו מטה, עשו עליהם. מה שהם היו יכולים לגלות בכוחות עצמם נעשה מוגבל לעולם החושים. ברם, לאחר מכן, באו הזמנים שבהם הייתה אפשרות הולכת וגדלה של רכישת ראייה של עולם הרוח. אלא שהראייה הרוחית החדשה הייתה מסוג שונה מזה שהיה לראייה הרוחית הקדומה, שלמעשה נכחדה בשנת 1250 בערך. בצורה החדשה של ראייה רוחית, האזוטריקה המערבית נאלצה לדגול בעיקרון שההתקדשות מוכרחה להיות המנחה לראייה ולשמיעה רוחיות. זו הייתה המשימה המיוחדת אשר הוקצתה לזרם האזוטרי שנכנס אז אל תוך זרם התרבות האירופית. עם ההתקרבות לשנת 1250, הופיע סוג חדש של הנחיה המובילה אל עולמות על-חושיים.

הנחיה זו הוכנה על-ידי הרוחות אשר עמדו אז מאחורי המאורעות ההיסטוריים החיצוניים, שמאות שנים קודם לכן סיפקו את סוג ההתאמנות האזוטרית שהתנאים אשר שררו בשנת 1250 הפכו להכרחי. אם לא נעשה שימוש שגוי במונח 'אזוטריקה מודרנית', אפשר להחילו על העבודה הרוחית של אותן אישיות מפותחות ומתקדמות מאוד. ההיסטוריה החיצונית אינה יודעת דבר עליהן, אך מה שהן עשו, ברור בכל צורה של תרבות אשר התפתחה מאז המאה השלוש-עשרה.

החשיבות של שנת 1250 לאבולוציה הרוחית של האנושות ברורה במיוחד אם נבחן את תוצאתו של מחקר של ראייה רוחית הנמסרת בעובדה הבאה: אפילו אותן אישיות אשר הגיעו לשלבים גבוהים של התפתחות רוחית בהתגשמויות קודמות והתגשמו מחדש סביב שנת 1250, נאלצו לעבור לזמן מה ערפול מלא של הראייה הישירה שלהם בעולם הרוח. אינדיבידואלים מוארים למדי כאילו היו מנותקים מעולם הרוח והידיעה היחידה שלהם עליו הייתה דרך היזכרותם בהתגשמויות קודמות. כך, אנו רואים כמה הכרחי היה שמאותו זמן ואילך, יסוד חדש היה צריך להיכנס אל תוך ההנחיה הרוחית של האנושות. יסוד זה היה אזוטריקה מודרנית אמיתית. בעזרתה, התאפשר בפעם הראשונה להבין כהלכה כיצד מה שאנו מכנים 'אימפולס-הכריסטוס' עשוי להתערב בכל המאורעות ולהנחות לא רק את האינדיבידואל, אלא את המין האנושי כולו.

בין ההתגלמות של מיסטריות גולגתא וההתחלה של האזוטריקה המודרנית, טמונה התקופה הראשונה של פעילות עיקרון-הכריסטוס בנפשות אנושיות. במהלך אותה תקופה, בני-אדם קיבלו את הכריסטוס במידה מסוימת באופן לא-מודע ככל שהדבר נגע לכוחות הרוחיים העילאיים שלהם וזה גרם להם אחר-כך, כאשר נכפה עליהם לקבלם באופן מודע, לעשות את כל סוגי השגיאות וללכת לאיבוד בתוך מבוכ במקום להבין את הכריסטוס. בזמנים הכריסטיאניים הפרימיטיביים, אנו יכולים לעקוב אחר אימוץ עיקרון-הכריסטוס על-ידי כוחות-נפש נחותים. לאחר מכן באה תקופה חדשה שבה המין האנושי בימינו עדיין חי. אכן, בהיבט מסוים בני-האדם רק מתחילים עתה להבין את עיקרון-הכריסטוס עם הכשרים העילאיים של נפשם. בהמשכה של עבודה זו, יוצג שהדעיכה של הידיעה העל-חושית עד למאה השלוש-עשרה ומנגד תחייתה האיטית מאז אותם זמנים, עולות בקנה אחד עם ההתערבות של אימפולס-הכריסטוס באבולוציה האנושית.

לכן, אנו יכולים לראות במשמעותה של האזוטריקה המודרנית את התעוררותו של אימפולס-הכריסטוס שיהיה הכוח המניע בהנחיית נפשות המשתוקקות לפלס את דרכן אל ידיעה של העולמות העילאיים, בהתאמה עם התנאים האבולוציוניים של הזמנים המודרניים.

פרק 3

בהתאמה עם מה שנאמר בפרקים הקודמים, את ההנחיה הרוחנית של מהלך האבולוציה האנושית אפשר למצוא בקרב אותן ישויות אשר עברו את שלב האנושות שלהן במהלך ההתגלמות הקודמת של כוכב-הלכת **אדמה**, כלומר במהלך תקופת **ירח-קדום**. הנחיה זו הייתה מנוגדת לאחרת אשר עצרה אותה ועם זאת, במובן מסוים, קידמה אותה, ובוצעה על-ידי אותן ישויות אשר לא השלימו את האבולוציה שלהן במהלך תקופת-**ירח**. בשני המקרים הללו, ההתייחסות היא לאותן ישויות מנחות שדרגתן אחת מעל לאדם, לאלה אשר מובילות את האנושות קדימה, ולאלה המעוררות התנגדות, ובכך מחזקות ומאשרות את הכוחות העולים דרך ישויות מתקדמות, על-ידי כך שניתנים להן איזון ואינדיבידואליות. באזוטריקה הכריסטיאנית, שתי קבוצות אלה של ישויות על-אנושיות מכונות מלאכים (אנגלוי). מעל לישויות הללו ניצבות, בסדר עולה, אלה מההיררכיות העילאיות: הארכי-מלאכים, הארכאי וכן הלאה, שבאופן דומה לוקחות חלק בהנחיית האנושות.

בדרגות של ישויות שונות אלה, ישנם כל הדירוגים האפשריים ביחס לשלמות. בתחילת אבולוציית-**אדמה** הנוכחית, חלק מהמלאכים עמדו גבוה, בעוד שאחרים היו מפותחים פחות. הראשונים התקדמו הרבה מעבר למינימום של התפתחות-**ירח** שלהם. בינם ובין אלה שהגיעו למינימום כאשר אבולוציית-**ירח** הגיעה לסופה והחלה אבולוציית-**אדמה**, קיימים כל הדירוגים האפשריים. בהתאמה עם דירוג זה, הישויות הנדונות הצטרפו במהלך תקופת-**אדמה** להנהגת האבולוציה האנושית. כך, האבולוציה של התרבות המצרית נוצרה תחת ההנחיה של ישויות שנעשו מושלמות יותר על **ירח** מאשר אלה שהיו המנהיגים של תקופת התרבות היוונית-רומית, ואלה לחילופין היו מושלמים יותר מהמנהיגים בתקופה הנוכחית. בתקופה המצרית וכן בתקופה היוונית, אלה שמאוחר יותר סיימו את התייב, המשיכו להתפתח בהכינם את עצמם להנחיית התרבויות של תקופות מאוחרות יותר.

מאז האסון האטלנטי הגדול, יש להבדיל בין שבע תקופות תרבות עוקבות: הראשונה היא תקופת התרבות ההודית העתיקה ולאחריה תקופת התרבות הפרסית הקדומה. תקופת התרבות השלישית היא המצרית-כלדית; הרביעית – יוונית-רומית והחמישית היא תקופתנו שלנו שמאז המאה השנים-עשרה בערך התפתחה בהדרגה ובה אנו עוד חיים. והיות שהתקופות הנפרדות חופפות בחלקן, אנו כבר רואים בזמננו את אותם מאורעות מוקדמים אשר מכינים את תקופת התרבות השישית. בהתבוננות מדוקדקת יותר, אנו מוצאים את העדות הבאה ביחס להנחיית המין האנושי. היה זה במהלך תקופת התרבות השלישית, המצרית-כלדית שהמלאכים (או ישויות מדיטטיביות מדרגה נמוכה יותר על-פי המיסטיקה המזרחית) היו במידה מסוימת מנהיגים עצמאיים של האנושות. הם לא היו כאלה במהלך תקופת התרבות הפרסית הקדומה.

כי אז, הם היו כפופים להכוונה עילאית במידה גדולה הרבה יותר מאשר בזמנים המצריים, והם היו צריכים לווסת הכול בהתאמה עם האימפולסים של ההיררכיות שמעליהם. בדרך זו, הכול היה נתון להנחיה הישירה של המלאכים, כאשר הם עצמם היו כפופים לשלטון הארכי-מלאכים. ובתקופת התרבות ההודית, כאשר החיים האחר-אטלנטיים הגיעו בנושאים רוחיים לרמה כזו שלא הושגה מעולם מאז – רמה טבעית תחת הכוונתם של מורים אנושיים דגולים – הארכי-מלאכים עצמם היו כפופים במובן דומה להנחיית הארכאי או הכוחות הבראשיתיים. כך, אם נעקוב אחר אבולוציית האנושות מתקופת התרבות ההודית דרך תקופות התרבות הפרסית והמצרית-כלדית הקדומות, נוכל לומר שישויות מסוימות מההיררכיות העילאיות נסוגו יותר ויותר מן ההנחיה הישירה של האנושות. בתקופה האחר-אטלנטית הרביעית, היוונית-רומית, האדם נעשה עצמאי למדי. הישויות העל-אנושיות המנחות לבטח התערבו בהתפתחות האנושות, אך רק בדרך כזו ששליטתן הייתה מועטה ככל האפשר, וכן שהמנהיגים הרוחיים עצמם היו יכולים להפיק תועלת דרך מעשיהם של בני-האדם באותה מידה שבה בני-האדם הפיקו תועלת דרכם. לכן, הופיעה אותה תרבות מיוחדת ו'אנושית' למדי בתקופה היוונית-רומית שבה האדם נעזב שיסתמך לגמרי על עצמו. כי, אפשר לעקוב אחר כל המאפיינים הברורים של אמנות וחיים פוליטיים בזמנים היווניים והרומיים מעצם העובדה שהאדם היה צריך לחיות את חייו בדרכו שלו.

כך, כאשר אנו מסתכלים לאחור על תקופות התרבות העתיקות ביותר, אנו מגלים שהאבולוציה מונחית על-ידי ישויות, שבמצבים פלנטריים קודמים הגשימו את התפתחותן באותו מרחק כמו השלב האנושי. אבל, תקופת התרבות האחר-אטלנטית הרביעית נועדה להיות תקופה שבה האדם עמד למבחן כמה שרק אפשר. כתוצאה מכך, ההנחיה הרוחית כולה של האנושות הייתה צריכה להתארגן מחדש. עתה, אנו חיים בתקופת התרבות האחר-אטלנטית החמישית. הישויות המנהיגות של תקופה זו, משתייכות לאותה היררכיה כמו זו אשר שלטה במצרים ובכלדים הקדומים. למעשה, אותן ישויות אשר לקחו על עצמן את ההנהגה, החלו שוב להיות פעילות בזמננו. כפי שצוין, ישויות מסוימות נשארו מאחור במהלך תקופת התרבות המצרית-כלדית, ואפשר למצוא גלויות ברגשות ובהתרשמויות של תקופתנו.

עתה, ההתקדמות שעשו שתי הקבוצות של מלאכים או ישויות מדיטטיביות נמוכות – הקבוצה המובילה את המין האנושי קדימה וזו אשר מעכבת אותו – הייתה כרוכה ביכולתם להיות מנהיגים בין המצרים והכלדים. הם הגשימו זאת באמצעות אותן תכונות שהם רכשו בזמנים בראשיתיים, שאותן הם המשיכו לפתח על-ידי עבודתם כמנהיגים. המלאכים המתקדמים מתערבים בהנחיית התרבות האחר-אטלנטית החמישית באמצעות יכולות שהם רכשו בעצמם במהלך תקופת התרבות השלישית או המצרית-כלדית. באמצעות ההתקדמות שהם עושים, הם רוכשים לעצמם יכולות מיוחדות למדי, כי הם מכשירים את עצמם לקלוט את זרם הכוחות הנובע מן הישות החשובה ביותר באבולוציה כולה של האדמה. הכוח של הכריסטוס פועל בתוכם; כי, אותו כוח פועל לא רק בעולם הפיסי דרך ישוע מנצרת, אלא גם

בעולמות הרוח על ישויות על-אנושיות. הכריסטוס קיים לא רק עבור האדמה, אלא גם עבור ישויות אלה. הישויות אשר הנחו את התרבות המצרית-כלדית הקדומה, לא היו תחת הכוונתו של הכריסטוס. רק מאותה תקופה שהן הציבו את עצמן תחת הנחייתו. התקדמותן הייתה כרוכה בכך שהן עקבו אחריו בעולמות העילאיים, כך שיוכלו להנחות את תקופת התרבות האחר-אטלנטית החמישית שלנו בהתאמה עם השפעתו. אותן ישויות הפועלות ככוחות מעכבים, נשארו מאחור מפני שהן לא הצליחו להתייבב תחת הנהגתו של הכריסטוס. כך, הן ממשיכות לפעול באופן בלתי-תלוי בו. באבולוציה האנושית, תתברר יותר ויותר תנועה מטריאליסטית תחת ההנחיה של רוחות מצריות-כלדיות אלה הנמצאות בפיגור. לתנועה זו יהיה אופי מטריאליסטי ורובו הגדול של המדע בזמננו מצוי תחת השפעתו. כיום למשל, ישנם בני-אדם האומרים שהאדמה שלנו במהותה היסודית בנויה מאטומים. מי החדיר את המחשבה הזאת אל תוך תודעתם של בני-האדם? אלה ישויות-מלאך על-אנושיות אשר נשארו מאחור במהלך התקופה המצרית-כלדית. אך, לצדה של תנועה זו, ישנה תנועה אחרת שאפשר **לחוש** בה, תנועה אשר הציבה לעצמה מטרה שהאדם ימצא את עיקרון-הכריסטוס בכל מה שהוא עושה.

עתה, מה תלמדנה אותן ישויות אשר הגשימו את מטרתן בתקופת התרבות המצרית-כלדית הקדומה ואז למדו לדעת את הכריסטוס? הן תהיינה מסוגלות להחדיר באדם מחשבות שונות מאלה הטוענות כי רק אטומים חומריים קיימים; הן תהיינה מסוגלות ללמד שאפילו החלקיק הזעיר ביותר של העולם, החומר שלו חדור ברוחו של הכריסטוס. ומוזר ככל שייראה הדבר, בעתיד יהיו כימאים ופיסיקאים שלא ילמדו כימיה ופיסיקה כפי שהם מלמדים אותה עתה תחת השפעתן של הרוחות המצריות-כלדיות הנמצאות בפיגור; אך, הן תלמדנה ש-'חומר בנוי בדרך שבה הכריסטוס ציווה בהדרגה'. הכריסטוס ימצא פועל אפילו בחוקי הכימיה והפיסיקה עצמם. כימיה רוחית ופיסיקה רוחית תופענה בעתיד. כיום, טענה כזו עשויה להיראות לבני-אדם רבים כדמיונית או גרוע מזה. אבל, לעתים קרובות, לעבר מובנו של העתיד נראה שטות. הגורמים הנכנסים אל תוך האבולוציה של התרבות האנושית קיימים שם עבור המתבונן הקפדני. אך, הוא יידע בצורה טובה למדי את ההתנגדויות העשויות לעלות, בצדק ברור, נגד טיפשות לכאורה כזאת מנקודת-מבט מודרנית, מדעית או פילוסופית.

מהנחות כאלה, אנו מסוגלים להבין את היתרון שיש לישויות העל-אנושיות המנחות על האדם. האנושות למדה לדעת את הכריסטוס בתקופת התרבות הרביעית של הזמנים האחר-אטלנטיים – התקופה היוונית-רומית – כי במהלכה של תקופת תרבות זו שמאורע-הכריסטוס מצא את מקומו באבולוציה, ובאותו זמן שהאדם למד לדעת את הכריסטוס. ברם, הישויות העל-אנושיות המנחות למדו לדעת אותו במהלך הזמנים המצריים-כלדיים ולהתקדם לעברו. אז, במהלך תקופת התרבות היוונית-רומית, היה עליהן לעזוב את האדם לגורלו כדי שמאוחר יותר הן תוכלנה להיכנס מחדש אל תחום האבולוציה האנושית. ואם בימינו האנתרופוסופיה מטופחת, הדבר מהווה הכרה בעובדה שהישויות העל-אנושיות אשר הנחו קודם לכן את

האנושות, ממשיכות עתה במשימתן כמנהיגים בדרך כזו שהן בעצמן תמצאנה תחת הנחייתו הישירה של הכריסטוס. כך הדבר גם עם ישויות אחרות.

בתקופה הפרסית הקדומה, המשימה של הנהגת האנושות הוקצתה לארכי-מלאכים. הם הציבו את עצמם תחת הכוונתו של הכריסטוס מוקדם יותר מאשר הישויות שהיו בדרגה אחת נמוכה משלהן. על זרתוסטרא אפשר לומר שבהצביעו לכיוון השמש, הוא דיבר אל חסידיו ואל בני-עמו במילים כאלה: "בשמש, מתקיימת הרוח הגדולה של אהורא מזדאו שביום מן הימים תרד אל האדמה." כי, הישויות שמחוץ לתחומם של הארכי-מלאכים אשר הנחו את זרתוסטרא, הצביעו לעבר מנהיג-שמש הכביר שבאותו זמן לא ירד אל האדמה, אלא רק החל את מסעו לשם כדי שמאוחר יותר ייכנס ישירות אל תוך אבולוציית האדמה. והישויות המנחות אשר כיוונו את המורים הדגולים של ההודים, גם ציינו בפניהן את הכריסטוס בעתיד; כי, זוהי טעות לחשוב שלמורים האלה לא הייתה שום ידיעה מראש על הכריסטוס. הם אמרו שהוא היה 'מעבר לתחומם' והם 'לא היו יכולים להגיע' אליו.

באשר לתקופת התרבות החמישית הנוכחית שלנו, המלאכים הם אלה המורידים את הכריסטוס אל תוך האבולוציה הרוחית שלנו, כך שתקופת התרבות השישית תוכוון על-ידי ישויות המשתייכות לדרגת הארכי-מלאכים אשר הנחו את התרבות הפרסית הקדומה. ורוחות האישיות – הכוחות הבראשיתיים – או ארכאי – אשר הנחו את האנושות במהלך תקופת התרבות ההודית העתיקה, תצטרכנה להנחות את האנושות בתקופת התרבות השביעית. בתקופת התרבות היוונית-רומית, הכריסטוס ירד מן המרומים של עולם-הרוח והתגלה בגופו הפיסי של ישוע מנצרת. לאחר מכן, הוא ירד עד אל תוך עולם הפיסי. אפשר יהיה למצוא בעולם מעל הסמוך לעולמנו לאחר שהאנושות תבשיל במידה מספקת. בעתיד, בלתי-אפשרי יהיה למצוא בעולם הפיסי, אלא רק בעולם מעל הסמוך לעולמנו, כי בני-האדם לא יישארו תמיד אותו דבר. בהיעשותם בשלים יותר, הם ימצאו אז את הכריסטוס בעולם הרוח, כפי שפאולוס מצא אותו בהתנסות שלו בדרך לדמשק, מאורע שבאופן נבואי בישר על האמצעי העתידי למציאת הכריסטוס. והיות שבתקופתנו אותם מורים דגולים אשר כבר הנחו את המין האנושי דרך התרבות המצרית, פועלים גם במאה העשרים, אותם מורים הם שיובילו את בני-האדם לראות את הכריסטוס, כפי שפאולוס ראה אותו. הם יראו למין האנושי לא רק כיצד הכריסטוס פועל על האדמה, אלא כיצד הוא מבצע ספיריטואליזציה של מערכת השמש כולה. ואלה שיהיו המורים הקדושים בהודו אשר התגשמו מחדש בתקופת התרבות השביעית, יכריזו על הרוח שברהמא המאוחד בישר את בואו. ברם, לתורה כזאת יכולים להימסר התוכן והמשמעות הנכונים רק על-ידי הכריסטוס, כרוח הכבירה והעצומה, שעליו מורים אלה אמרו בעבר שהוא מרחף מעל לתחומם. כך, האנושות תובל כלפי מעלה, שלב אחר שלב, אל תוך עולם הרוח. לדבר בדרך הזאת על הכריסטוס – כיצד הוא המנהיג של ההיררכיות העילאיות גם בעולמות הבאים, הינו ללמד את המדע שתחת הסמל של צלב-השושנים, התקיים בתרבות שלנו מאז המאות השתים-עשרה והשלוש-עשרה. אם, מהיבט זה, נבחן

ביתר קפדנות את הישות אשר חייתה בפלשתניה והגשימה את מיסטריות גולגתא, נגלה את הדברים הבאים: עד לזמן הנוכחי, בוטאו רעיונות רבים ביחס לכריסטוס. למשל, היה הרעיון של גנוסטיקנים כריסטיאניים מסוימים במאות הראשונות שאמרו שהכריסטוס אשר חי בפלשתניה כלל לא התקיים באיזשהו גוף פיסי בשר ודם; שהיה לו גוף רק למראית עין – גוף אתרי שנעשה גלוי מבחינה פיסית; כך שמותו על הצלב לא היה מוות ממשי, אלא רק למראית עין. לאחר מכן, נגלה ויכוחים מגוונים בקרב אלה שהכריזו שאמונתם היא הכריסטיאנית, כמו למשל, המחלוקת הידועה בין האריאנים והאת'נסים וההסברים המגוונים ביותר ביחס למה שהכריסטוס היווה באמת. אכן, עד לתקופתנו, בני-אדם מבטאים כיום וביטאו בעבר את הרעיונות המגוונים ביותר ביחס לכריסטוס.

עתה, מדע הרוח מוכרח לראות בכריסטוס לא רק ישות ארצית, אלא גם ישות קוסמית. במובן מסוים, האדם, בהיתפסו ככוליות, הוא ישות קוסמית. הוא חי חיים כפולים – סוג אחד בגוף פיסי מן הלידה עד למוות וסוג שני בעולמות הרוח בין מוות ולידה חדשה. בהיותו בהתגשמות בגוף פיסי, הוא תלוי באדמה מפני שהגוף הפיסי מוגבל על-ידי הכוחות ומצבי הקיום המשתייכים לאדמה. ברם, הישות האנושית לא רק מכניסה לתוכה את החומרים והכוחות של האדמה, אלא מתחברת לכוליות האורגניזם של האדמה. לאחר שהאדם עובר דרך שער המוות, הוא אינו משתייך עוד לכוחות האדמה; אך, תהיה זו טעות לחשוב שהוא אינו משתייך כלל לשום כוחות, כי הוא קשור לכוחות של מערכת השמש ומערכות הכוכבים המרוחקות יותר. בדרך זו, בין מוות ולידה חדשה, הוא חי בתחום הקוסמי, בדיוק כפי שבתקופה שבין לידה ומוות, הוא חי בתחום הארצי. מן המוות עד ללידה חדשה הוא משתייך לקוסמוס, כפי שעל האדמה הוא משתייך ליסודות – אוויר, מים ואדמה. בהתאם לכך, בעודו עובר דרך חיים שבין מוות ולידה חדשה, הוא מגיע לתחומן של השפעות קוסמיות. כי, כוכבי-הלכת שולחים לא רק את הכוחות הפיסיים של מה שהאסטרונומיה מלמדת, כמו כוח-הכבידה ואחרים, אלא גם כוחות רוחיים. עם הכוחות הרוחיים הללו שהאדם קשור, כל אדם באופן מיוחד על-פי האינדיבידואליות שלו. אם הוא נולד באירופה, הוא חי בקשר שונה לתנאי החום וכן הלאה, מאשר אילו נולד, הבה נאמר, באוסטרליה. באופן דומה, במהלך חייו בין מוות ולידה חדשה, אדם אחד עשוי להימצא בקשר הדוק יותר עם הכוחות הרוחיים של מרס, אדם אחר – עם הכוחות הרוחיים של יופיטר; אחרים – עם הכוחות הרוחיים של המערכת הפלנטרית כולה באופן כללי, וכן הלאה. כמו-כן, כוחות אלה הם שמביאים את האדם חזרה אל האדמה. כך, לפני שהאדם נולד, הוא חי בקשר עם הכוליות כולה של עולמות הכוכבים.

על-פי הדרך שבה האדם ניצב באופן אינדיבידואלי קשור למערכת הקוסמית, כך מוכוונים הכוחות המובילים אותו אל זוג הורים זה או אחר ואל מקום זה או אחר. הדחף או הנטייה להתגשם כאן או שם, במשפחה זו אחרת, בעם זה או אחר, בזמן זה או אחר, תלויים בדרך שבה האדם היה קשור באופן אורגני עם הקוסמוס לפני הלידה. בזמנים קדומים, באותם אזורים שבהם השפה הגרמנית הייתה מדוברת, נעשה

שימוש בביטוי הולם במיוחד כדי לציין את כניסתו של אדם אל תוך העולם דרך הלידה. כאשר אדם נולד, בני-אדם אמרו שבמקום זה וזה, הוא 'נעשה צעיר יותר'. בזה טמונה התייחסות לא-מודעת לעובדה שהאדם בתקופה שבין מוות ולידה חדשה ממשך, בהתחלה, להיות כפוף לכוחות שעשו אותו זקן בהתגשמות קודמת, אך לפני הלידה באים במקומם כוחות כאלה אשר עושים אותו שוב 'צעיר יותר'. כך, גיתה ביצירתו פאוסט עוד השתמש בביטוי 'להיעשות צעיר יותר בארץ הערפילים' – השם העתיק של גרמניה בימי-הביניים.

האמת המונחת ביסוד בנייתו של הורוסקופ היא שאלה היודעים דברים אלה, יכולים לקרוא את הכוחות המגדירים את הוויית-קיומו הפיסית של האדם. הורוסקופ מסוים מוקצה לאדם מפני שבו באים לידי ביטוי אותם כוחות אשר הובילו אותו להתהוות. למשל, אם בהורוסקופ מרס ניצב מעל מזל טלה, משמעות הדבר היא שכוחות מסוימים של מזל טלה אינם רשאים לעבור דרך מרס והם נחלשים. כך, אדם מוצב במקומו בתוך הוויית-הקיום הפיסית וזה בהתאמה עם ההורוסקופ שלו שהוא מנחה את עצמו לפני הכניסה אל תוך הוויית-קיום ארצית. נושא זה, שבימינו נראה עניין של יד המקרה, אין לעסוק בו בלי שנפנה את תשומת-לבנו לעובדה שכמעט כל מה שעושים בימינו בהקשר זה הוא פשוט חובבנות. זוהי אמונה תפלה טהורה ועבור העולם החיצוני, המדע האמיתי של הנושאים הללו, ברובו אבד. כתוצאה מכך, אין לשפוט את העקרונות המבוטאים כאן על-פי מה שבימינו מוביל לעתים קרובות להוויית-קיום המוטלת בספק תחת השם אסטרולוגיה.

עתה, הכוחות הפעילים של עולמות הכוכבים הם אלה הכופים על האדם להיכנס אל תוך התגשמות פיסית; וכאשר תודעה של ראייה רוחית מתבוננת באדם, היא יכולה לקלוט באורגניזם שלו כיצד זה נבע משיתוף-הפעולה של כוחות קוסמיים. עתה, אנו יכולים להדגים זאת באופן היפותטי, אך בצורה התואמת לגמרי להתבוננות של ראייה רוחית. אם היו מוציאים את מוחו הפיסי של אדם ובוחנים בראייה רוחית את מבנהו כך שאפשר היה לראות כיצד חלקים מסוימים ממוקמים במקומות מסוימים וכיצד הם מצמיחים נספחים, היה מתגלה שמוחו של כל אינדיבידואל שונה מזה של כל אדם אחר. אין שני בני-אדם בעלי מוחות זהים. הבה נדמיין לעצמנו שאפשר היה לצלם מוח כזה במבנהו השלם כך שהיינו מקבלים סוג של חצי כדור שבו כל פרט היה גלוי-לעין. בסדרת תמונות כאלו, כל סדרה הייתה שונה בהתאם למוחות של האינדיבידואלים השונים. אם מישהו היה מצלם את מוחו של אדם ברגע הלידה ואז מצלם גם את השמים הנמצאים בדיוק מעל למקום הולדתו של האדם, תמונה אחרונה זו הייתה נראית זהה בדיוק לזו של המוח האנושי. כפי שמרכזים מסוימים סודרו באחרון, כך היו מופיעים הכוכבים בתמונת השמים. האדם מחזיק בתוכו תמונה של השמים ולכל אדם יש תמונה משלו, בהתאם למקום ולזמן שבהם נולד. זהו ציון אחד שהאדם נולד מתוך הקוסמוס כולו.

בשמרנו זאת בבהירות בזיכרון, נוכל להתעלות אל האידיאה של הדרך שבה המקרוקוסמוס מתגלה בכל אינדיבידואל נפרד ואז, בהתחילנו מנקודה זו, נוכל להגיע לתפיסת הדרך שבה הוא הופיע בכריסטוס. אבל, אילו היינו מדמיינים לעצמנו את הכריסטוס לאחר הטבילה של יוחנן כאילו שהמקרוקוסמוס חי בו באותה דרך שבה הוא חי בבני-אדם אחרים, הרי שהיינו שוגים.

הבה נתייחס תחילה לישוע מנצרת. תנאי הקיום שלו היו יוצאי דופן למדי. בתחילת העידן שלנו נולדו שני ילדים ששמם ישוע. האחד בא דרך קו-נתן לבית-דוד,⁶ והשני דרך קו-שלמה גם מבית-דוד.⁷ שני הילדים לא נולדו באותו זמן, אלא במועדים קרובים. בישוע אשר ירד מקו-שלמה, המתואר באוונגליון על-פי מתי, התגשמה אותה אינדיבידואליות אשר חייתה קודם לכן על האדמה כזרתוסטרא, כך בילד ישוע זה מופיע זרתוסטרא או זורואסטר אשר התגשם מחדש. האינדיבידואליות של זרתוסטרא גדלה בנער זה עד, כפי שמתי אומר, שנתו השתים-עשרה. באותה שנה, זרתוסטרא עזב את גופו של נער זה ועבר אל תוך גופו של הנער השני ישוע, שאותו האוונגליון על-פי לוקס מתאר. כתוצאה מזה, הנער השני השתנה לפתע. ההורים נדהמו כאשר מצאו אותו בבית-המקדש בירושלים לאחר שרוחו של זרתוסטרא נכנסה אל תוכו. זה נרמז כאשר נאמר שהנער, לאחר שאבד ונמצא שוב בבית-המקדש, דיבר כך שהוריו לא זיהו אותו. הם ידעו רק אותו, הנער אשר ירד מקו-נתן, כפי שהיה עד לאותו זמן. אך, כאשר הוא החל לדבר עם המרפאים בבית-המקדש, התאפשר לו לדבר כפי שדיבר מפני שרוחו של זרתוסטרא נכנסה אל תוכו. עד לשנתו השלושים, רוחו של זרתוסטרא חייתה בתוך ישוע אשר ירד מקו-נתן לבית-דוד. בגוף זה, היא הבשילה לכדי שלמות נעלה יותר. מן ההכרח להוסיף כאן את ההערה הבאה: ביחס לאישיות זו שבה רוחו של זרתוסטרא חייתה עתה, מאפיין יוצא דופן היה שבודהא הקרין את האימפולסים שלו מעולמות הרוח אל תוך גופו האסטרלי.

המסורת המזרחית צודקת באומרה שבודהא נולד כ-'בודהיסטווה' ורק במהלך תקופתו על האדמה, בהיותו בן עשרים ותשע, הופיע כבודו של בודהא. כאשר גאוטמה בודהא היה ילד קטן, החכם ההודי אסיתא נכנס בהיותו בוכה אל תוך הארמון המלכותי של אביו, סודהודנא. הוא בכה מפני שכרואה רוחי, הוא ידע שהוא לא יזכה לראות את התרחשותו של אותו מאורע. עתה, חכם זה נולד שוב בתקופתו של ישוע מנצרת. הוא מי שמוצג בפנינו באוונגליון על-פי לוקס ככוהן בבית-המקדש אשר ראה את התגלותו של בודהא בנער ישוע אשר ירד מקו-נתן. ובראותו זאת, הוא היה יכול לומר: אֲדַנִּי, עֵתָה פֶּטֶר נָא אֶת עֲבָדְךָ בְּשֵׁלֹם פְּדָכָךָ, כִּי רָאוּ עֵינַי אֶת יְשׁוּעָתְךָ.⁸ מה שהוא לא היה יכול לראות קודם לכן בהודו, הוא ראה דרך גופו האסטרלי של הנער ישוע, המופיע לפנינו באוונגליון על-פי לוקס: הבודהיסטווה היה לבודהא.

⁶ האוונגליון על-פי לוקס, פרק ג', פסוקים 23-38.

⁷ האוונגליון על-פי מתי, פרק א', פסוקים 17-1.

⁸ האוונגליון על-פי לוקס, פרק ב', פסוקים 29-30.

כל זה היה נחוץ כדי שיופק אותו גוף אשר עבר את הטבילה של יוחנן הקדוש בנהר הירדן. באותו רגע, האינדיבידואליות של זרתוסטרא עזבה את הגוף התלת-איברי – גוף פיס, גוף אתרי וגוף אסטרלי – של אותו ישוע אשר גדל באופן מורכב כל-כך, כדי שרוחו של זרתוסטרא תהיה מסוגלת לשכון בו. זרתוסטרא אשר התגשם מחדש היה צריך לעבור דרך שתי אפשרויות של התפתחות אשר ניתנו בשני הנערים ששמם ישוע. כך, התייצב שם בטבילה גופו של ישוע מנצרת ובו, מאותו זמן ואילך, פעלה האינדיבידואליות הקוסמית של הכריסטוס. עתה, כפי שהראינו, במקרה של כל ישות אנושית אחרת, החוקים הרוחניים-קוסמיים פועלים עליה רק אם הם נותנים לו התחלה בחיי-האדמה. לאחר מכן, מופיעים בהתנגדות לחוקים הללו, חוקים אחרים העולים מתוך תנאי אבולוציית-האדמה. במקרהו של כריסטוס ישוע, לאחר הטבילה על-ידי יוחנן, רק הכוחות הרוחניים-קוסמיים נשארו פעילים בלי להיות מושפעים באיזושהי צורה מהחוקים של אבולוציית האדמה.

כך, בפלשתניה, במהלך התקופה שבה ישוע מנצרת התהלך על האדמה ככריסטוס ישוע – במהלך שלוש השנים האחרונות של חייו, משנתו השלושים ועד שנתו השלושים ושלוש, הישות כולה של הכריסטוס הקוסמי פעלה עליו ולתוכו ללא הפסקה. הכריסטוס נמצא תמיד תחת השפעתו של הקוסמוס כולו – הוא לא עשה שום צעד בלי פעילות זו של הכוחות הקוסמיים בו ולתוכו. מה שהתרחש כאן בישוע מנצרת היה מימוש מתמשך של ההורוסקופ, כי בכל רגע ורגע התרחש שם מה שאחרת קורה רק בזמן לידתו של אדם. זה היה יכול להיות כך רק מפני שהגוף כולו של ישוע אשר ירד מקו-נתן, נשאר פתוח להשפעת כל הכוחות של ההיררכיות הרוחניות-קוסמיות אשר מכוונות את האדמה שלנו. אם כך, אם רוחו כולה של הקוסמוס פעלה אל תוך כריסטוס ישוע, מי הלך, למשל, לכפר-נחום? מי שהסתובב כישות על-פני האדמה, נראה כמו כל אדם אחר. ברם, הכוחות שהיו פעילים בתוכו היו הכוחות הקוסמיים, הבאים מהשמש ומהכוכבים; ואלה הכווינו את גופו. וזה תמיד היה בהתאמה עם הישות המקיפה של היקום כולו שעמו האדמה נמצאת בהרמוניה, שכל מה שכריסטוס ישוע עשה, התרחש. זוהי הסיבה לכך שבמקרה של המעשים של כריסטוס ישוע, ניתן באוונגליונים, לעתים קרובות מאוד, רמז דק על אודות ההתקבצות היחסית של הכוכבים באותו זמן. באוונגליון על-פי יוחנן, אנו קוראים כיצד הכריסטוס מוצא את תלמידיו הראשונים. שם נאמר לנו: הַשָּׁעָה הַיְתָה אַרְבַּע אַחֲרֵי הַצֶּהֳרַיִם בְּעֶרְבֹה,⁹ כי בעובדה זו שרוחו של הקוסמוס כולו מצאה ביטוי בהתאמה עם פרק הזמן אשר הוקצה. רמזים כאלה ברורים פחות באוונגליונים האחרים, אך מי שיכול באמת לקרוא את האוונגליונים ימצא אותם בכל מקום. מנקודת-מבט זו יש לשפוט גם את הנסים. הבה נתייחס לקטע אחד המופיע כך: עִם שְׁקִיעַת הַשָּׁמֶשׁ, הִבִּיאוּ אֵלָיו אֶת כָּל הַחֹלִים... וְהוּא רִפָּא רַבִּים.¹⁰ מה משמעות

⁹ האוונגליון על-פי יוחנן, פרק א', פסוק 39.
¹⁰ האוונגליון על-פי מרקוס, פרק א', פסוקים 32-34.

הדברים? האוונגליסט מפנה את תשומת-הלב לעובדה שריפוי זה היה קשור למבנה כולו של הקונסטלציות ובזמן הנדון, התייצבו הקונסטלציות בשמים כפי שהיו יכולות להתייצב לאחר שהשמש שקעה. המשמעות היא שבאותו זמן, אפשר היה לחוש בכוחות הריפוי הדרושים לאחר השקיעה, וכריסטוס ישוע מוצג כמתווך שהביא את החולה לקשר עם כוחות הקוסמוס, שבדיוק באותו זמן היו יכולים לפעול באופן מרפא. כוחות אלה היו אותם כוחות אשר פעלו ככריסטוס בישוע. דרך נוכחותו של הכריסטוס שהריפוי התבצע. רק כך שהאדם החולה היה יכול להיחשף בפני כוחות הריפוי של הקוסמוס שהיו יכולים לפעול כפי שפעלו כאשר הם היו בקשר נכון לזמן ולמרחב. כך, כוחות אלה פעלו על האדם החולה דרך הנציג שלהם, הכריסטוס. אבל, רק במהלך הזמן של שהיית הכריסטוס על-פני האדמה שהם היו יכולים לפעול כך. רק אז שקשר כזה התקיים בין הקונסטלציות הקוסמיות וכוחות האורגניזם האנושי שעבור מחלות מסוימות, הריפוי היה יכול להתערב כאשר דרך האינסטרומנטליות של כריסטוס ישוע, ההתקבצות הקוסמית של אותם כוחות הייתה יכולה לפעול על בני-אדם. חזרה על הקשר הזה באבולוציית הקוסמוס והאדמה בלתי-אפשרית כפי שבלתי-אפשרית התגשמות שנייה של הכריסטוס בגוף אנושי. בהסתכלות כזאת, החיים של כריסטוס ישוע מופיעים כביטוי הארצי של קשר מוגדר בין הקוסמוס והכוחות של האדם. ההשתתפות של אדם חולה לצד הכריסטוס משמעה שדרך קירבתו של הכריסטוס, אדם חולה זה מצא את עצמו בקשר כזה עם המקרוקוסמוס כך שהאחרון היה יכול לפעול עליו באופן מרפא.

*

בזה הודגשו נקודות-המבט המאפשרות לנו לראות את הדרך שבה הנחיית האנושות הייתה תחת השפעתו של הכריסטוס. ברם, הכוחות האחרים אשר נשארו מאחור בזמנים המצריים-כלדיים פעלו לצד אלה שהוחזרו על-ידי הכריסטוס. הדבר ברור אפילו בגישה המאומצת לעתים קרובות כיום כלפי האוונגליונים. מופיעות עבודות ספרותיות שבהן הושקעו מאמצים גדולים כדי להראות שהאוונגליונים יכולים להיות מובנים באמצעות פירוש אסטרולוגי. המתנגדים הגדולים ביותר של האוונגליונים משתמשים בפירוש אסטרולוגי זה כדי להוכיח, למשל, שהדרך הנלקחת על-ידי הארכי-מלאך גבריאל מאליזבת למרים מסמלת רק את התקדמות השמש מהקונסטלציה של מזל בתולה אל קונסטלציה אחרת. במובן מסוים, זה נכון מלבד שמחשבות אלה נמזגו באופן זה אל תוך העידן שלנו על-ידי הישויות אשר נשארו מאחור במהלך התקופה המצרית-כלדית. תחת השפעה כזאת, בני-אדם משתכנעים בבדיה שהאוונגליונים מציגים רק משלים במקום קשרים קוסמיים ברורים. האמת היא שהקוסמוס כולו בא לידי ביטוי בכריסטוס. לכן, אדם יכול לבטא את חיי-הכריסטוס על-ידי קשירת המאורעות הנפרדים לקשרים הקוסמיים הפועלים ללא הרף אל תוך הוויית-הקיום של האדמה דרך הכריסטוס. בכך, הבנה נכונה של נושא זה תוביל להכרה מלאה של הכריסטוס אשר חי על האדמה. בעוד שאם הפירוש שחיי-הכריסטוס כפי שהם מבוטאים באוונגליונים הם

רק עניין של קונסטלציות המטופלות באופן אלגורי, אז היה עלינו להסיק שלא היה כלל שום כריסטוס ארצי.

אילו היינו עורכים השוואה, היינו יכולים לחשוב על כל ישות אנושית כמוצגת על-ידי ראי כדורי – שאילו היה מוצב, הוא היה נותן תמונות מקיפות של כל סביבתה. הבה נניח שהיה עלינו לעקוב עם עיפרון אחר קו המתאר של כל המוצג מהסביבה. אז, היינו יכולים לקחת את הראי ולשאת את התמונה עמנו לכל מקום שאילו היינו הולכים. נתייחס לזה כסמל של העובדה שכאשר אדם נולד, הוא מביא עמו העתק של הקוסמוס בתוכו ולאחר מכן נושא עמו לאורך חייו בכללותם את השפעתה של תמונה אחת זו. ברם, הראי יכול להישאר בלי שהעיפרון ייגע בו, כך שבכל מקום שאילו האדם היה נושא אותו, הוא היה מתאר את הסביבה המיידית. אז, הוא תמיד היה נותן תמונה של הסביבה כולה. זה היה מהווה סמל של הכריסטוס מהטבילה על-ידי יוחנן הקדוש ועד למיסטריית גולגתא. מה שבכל מקרה של כל אדם אחר, עובר אל תוך הוויית-הקיום הארצית רק בלידה, זרם אל תוך כריסטוס ישוע בכל רגע נתון. וכאשר מיסטריית גולגתא התרחשה, מה שקרן מן הקוסמוס עבר אל תוך המהות הרוחית של האדמה ומאותו זמן ואילך התאחד עם רוח האדמה.

כאשר פאולוס הקדוש היה לרואה רוחי בדרך לדמשק, הוא היה יכול לזהות שמה שהיה קודם לכן בקוסמוס, עבר אל תוך רוח האדמה. בזה יכול להשתכנע כל אדם היכול להביא את נפשו למצב כזה שבו יכולה להיות לו אותה התנסות שהייתה לפאולוס הקדוש. זה במאה העשרים שמופיעים לראשונה אותם בני-אדם שתהיה להם בדרך רוחית ההתנסות שהייתה לפאולוס הקדוש של מאורע הכריסטוס.

בעוד שעד לזמננו מאורע זה היה יכול להיחווה רק על-ידי בני-אדם כאלה אשר רכשו כוחות של ראייה רוחית באמצעות התאמנות אזוטריית; מעתה ואילך, לראות את הכריסטוס בספירה הרוחית המקיפה את האדמה יהיה אפשרי לכוחות המתקדמים של הנפש במהלך האבולוציה הטבעית של האנושות. זה יתאפשר – כחזרה על ההתנסות של המאורע לפני דמשק – לבני-אדם מסוימים מנקודת-זמן מסוימת במאה העשרים. מספרם של בני-אדם כאלה יגדל לאחר מכן, עד שבעתיד הרחוק יהיה לכושר טבעי של הנפש האנושית.

*

עם כניסתו של הכריסטוס אל תוך אבולוציית האדמה, אימפולס או כיוון חדש לחלוטין ניתן לאבולוציה זו. עובדות חיצוניות של ההיסטוריה גם מבטאות זאת. בזמנים המוקדמים של האבולוציה האחר-אטלנטית, בני-אדם ידעו היטב שמעליהם לא היה רק מרס פיסי, אלא מה שהם ראו כמרס, יופיטר או סטורן, היה ביטויה של ישות רוחית. בזמנים מאוחרים יותר, תפיסה זו נשכחה לחלוטין. הגופים השמימיים נעשו, על-פי אידיאות אנושיות, לגופים בלבד שאותם יש להעריך על-פי מצבם הפיסי. בימי-הביניים, בני-אדם ראו בהקשר עם הכוכבים רק את מה שהעיניים יכולות לראות – הספירה של ונוס, הספירה של

השמש, הספירה של מרס וכוכבי-הלכת האחרים, עד לספירה של כוכבי-השבת. ואז, הופיעה הספירה השמינית כמו קיר כחול מוצק מאחור. מאוחר יותר, קופרניקוס הופיע וניפץ את האידיאה שרק מה שהינו בר-תפיסה על-ידי החושים, יכול להיות מהימן. המדענים הפיסיים-מודרניים יכולים אכן לומר: "זהו טירוף להכריז שהעולם הינו מאיה או אשליה ועליך לראות בעולם הרוח כדי לראות את האמת, כי למרות הכול אתה אומר שהמדע האמיתי הוא מה שמסתמך על החושים ומתעד את מה שהחושים האלה מוסרים." אבל, מתי החלו האסטרונומים להסתמך רק על החושים? לבטח, באותם זמנים שבהם אותו מדע אסטרונומי היה דומיננטי ומותקף על-ידי המדע בימינו! היה זה באותו זמן שקופרניקוס החל לשקול היטב את אשר קיים במרחב הקוסמי מעבר לראיה של החושים, שהחלה האסטרונומיה המודרנית שלנו כמדע. וכך הדבר בכל תחום ותחום של המדע. בכל מקום שבו הופיע המדע, במובן המודרני של המילה, הוא עשה זאת נגד מה שהיה ברור לחושים. כאשר קופרניקוס הכריז: "מה שאתה רואה הוא מאיה או אשליה; הסתמך על מה שאינך רואה", זה היה הרגע שבו התהווה המדע המוכר כזה כיום. לכן, אפשר לומר לנציגו של המדע המודרני: "המדע שלך היה 'מדע' רק כאשר הוא לא רצה עוד להיות תלוי בחושים בלבד".

ג'ורדנו ברוננו הופיע כפרשן פילוסופי של תורותיו של קופרניקוס. הוא הפנה את מבטו של האדם אל המרחב הקוסמי והכריז שמה שבני-אדם כינו גבולות המרחב, מה שהם הציבו שם כספירה השמינית המגבילה כל דבר במרחב – במציאות לא היווה כל מגבלה; זו הייתה מאיה או אשליה; כי, אינספור עולמות נמזגו אל תוך המרחב הקוסמי. מה שקודם לכן התייחסו אליו כגבול של המרחב הוצג כגבול של עולם החושים של האדם, ואם נפנה את מבטנו אל מעבר לעולם החושים, הרי שלא נראה עוד את העולם כפי שהוא מתגלה לחושים, אך נזהה את האינסוף.

מזה ברור שבמהלך האבולוציה האנושית האדם החל, במקור, מהשקפה רוחית של הקוסמוס, שעם הזמן הלכה ואבדה לו. במקומה, הופיעה תפיסה חושית גרידא של העולם. לאחר מכן, אימפולס-הכריסטוס נכנס אל תוך האבולוציה. על-ידי כך, המין האנושי הובל להטביע שוב את ההשקפה הרוחית בהשקפה המטריאליסטית. ברגע שבו ג'ורדנו ברוננו ניתץ את האזיקים של האשליה החושית, אבולוציית-הכריסטוס התקדמה עד כדי כך שהכוח הנפשי אשר הוצת על-ידי אימפולס-הכריסטוס היה יכול להיות פעיל בתוכו. כך, ניתן ציון על המשמעות כולה של האופן שבו חיי-הכריסטוס חודרים את האבולוציה האנושית כולה, שהאנושות בימינו נמצאת בהתחלתה.

אם כך, למה שואף עתה מדע הרוח? הוא משלים את העבודה שג'ורדנו ברוננו ואחרים התחילו עבור המדע החיצוני בכך שהוא אומר: מה שהמדע החיצוני מסוגל לקלוט הוא מאיה או אשליה. בדיוק כפי שקודם לכן אדם התבונן ב'ספירה השמינית' וחשב שהמרחב היה מוגבל, כך החשיבה האנושית בדורנו מאמינה שהאדם נעול או סגור בין לידה ומוות. ברם, מדע הרוח מרחיב את ראיית האדם על-ידי כך שהוא מפנה את תשומת-לבו אל מעבר ומחוץ לגבולות הלידה והמוות.

ישנה שרשרת רציפה באבולוציה האנושית שאידיאות כאלה גורמות לנו לזהותה. ובמובן האמיתי של המילים, מה שהסתיים בכיבוש האשליה החושית דרך קופרניקוס וג'ורדנו ברוננו, נבע מן ההשראה העולה מאותו זרם רוחי הפועל עתה במדע הרוח המודרני של האנתרופוסופיה. מה שאדם עשוי לכנות האזוטריקה החדשה יותר, פעל באופן מסתורי על קופרניקוס, ברוננו, קפלר ואחרים. לכן, אלה המבססים עתה את חשיבתם על יסודות אשר הונחו על-ידי ג'ורדנו ברוננו וקופרניקוס ואינם רוצים כלל לקבל את האנתרופוסופיה, אינם נאמנים למסורותיהם ברצונם להיאחז באשליה חושית. כפי שג'ורדנו ברוננו פילס דרך מבעד לרקיע הכחול של השמים, כך גם מדע הרוח פורץ את גבולות הלידה והמוות של האדם על-ידי כך שהוא מציג כיצד הוא נובע מתוך המקרוקוסמוס, חי בהוויית-קיום פיסית, עובר דרך שער המוות ונכנס שוב אל תוך חיים מקרוקוסמיים. ומה שאנו רואים במידה מוגבלת בכל אינדיבידואל פוגש אותנו במידה בלתי-מוגבלת ובמובן רחב יותר בנציג של רוח הקוסמוס – בכריסטוס ישוע. פעם אחת בלבד היה יכול להינתן אותו אימפולס שהכריסטוס נתן. פעם אחת בלבד היה יכול הקוסמוס כולו להשתקף כך, כי שילוב הכוכבים אשר התרחש אז, לעולם לא יחזור על עצמו. כדי לתת אימפולס לאדמה, שילוב זה היה מוכרח לפעול דרך גוף אנושי. כפי שנכון שאותה התקבצות אינה יכולה להופיע שוב, כך נכון במידה שווה שהכריסטוס התגשם רק פעם אחת. רק אם אדם לא ידע שהכריסטוס הוא נציג היקום כולו ורק אם היה בלתי-אפשרי לאדם לפלס את דרכו אל אידיאה זו של הכריסטוס, שיסודותיה ניתנים על-ידי מדע הרוח – רק אז אפשר יהיה לדגול בכך שהכריסטוס היה יכול להופיע יותר מפעם אחת על-פני האדמה.

כך אנו רואים כיצד האידיאה של הכריסטוס עולה מתוך מדע הרוח החדש, המגלה לאדם בצורה חדשה את הקשר שלו למקרוקוסמוס כולו. ודאי, כדי לרכוש ידיעה אמיתית של הכריסטוס, נחוצים בהחלט אותם כוחות מעוררי-השראה, אשר מוענקים עתה על-ידי אותן ישויות על-אנושיות שקודם לכן הנחו את תקופת התרבות המצרית-כלדית והכניסו את עצמן אל מתחת לחסותו של הכריסטוס. קיים צורך להשראה חדשה מסוג זה, להשראה שהמורים האזוטריים הדגולים של ימי-הביניים הכינו מהמאה השלוש-עשרה ואילך, ומאותו זמן ואילך מוכרחה להיות מופצת יותר ויותר. אם אדם יכין את נפשו כהלכה, על-פי משמעותו של מדע זה, לידיעה של עולם הרוח, הוא יוכל אז לשמוע בשמיעה רוחית ולראות בראייה רוחית את אשר מתגלה על-ידי ישויות-מלאך כלדיות ומצריות קדומות, אשר פועלים עתה שוב כמנהיגים רוחיים תחת הנחייתו של הכריסטוס. מה שהאנושות תרכוש למעשה בעוד זמן מה, היה יכול להיות מוכן רק במאות הראשונות של הכריסטיאניות ועד לזמננו.

כתוצאה מכך, אנו יכולים לומר שבעתיד תחיה בלבם של בני-האדם אידיאה על הכריסטוס שבלתי-ניתנת להשוואה בגדולתה לכל דבר אחר שהאנושות נתקלה בו עד כה. מה שעלה כאימפולס ראשון דרך הכריסטוס וחי כאידיאה שלו עד לזמנים האלה – אפילו במקרה של הנציגים הטובים ביותר של עיקרון-הכריסטוס – מהווה רק הכנה להבנה אמיתית של הכריסטוס. אכן, יהיה זה מוזר אם, נגד אלה

במערב אשר נתנו ביטוי בדרך כמו זו לאידיאה של הכריסטוס, היא הייתה מועלית כתוכחה שהם אינם ניצבים על היסוד של המסורת הכריסטיאנית המערבית. אבל, אפשרי למדי, כי מסורת מערבית זו אינה מספיקה בשום פנים ואופן לסייע לנו בהבנת הכריסטוס של העתיד הקרוב.

מההנחה של האזוטריקה המערבית, אנו יכולים לראות את הכיוון הרוחי של האנושות הזורם בהדרגה אל תוך מה שעשוי להיות במובן ממשי ואמיתי מכונה ההנחיה אשר באה מאימפולס-הכריסטוס. מה שמופיע כאזוטריקה החדשה יזרום לאט אל תוך לבם של בני-האדם וההנחיה הרוחית של בני-האדם והאנושות תיראה באופן מודע יותר ויותר באור כזה. אנו נוכחים לדעת בתוכנו כיצד בהתחלה עיקרון-הכריסטוס זרם אל תוך לבם של בני-האדם מפני שהכריסטוס הסתובב בפלשתינה בגופו הפיסי של ישוע מנצרת. היות שבני-האדם באותו זמן התמסרו בהדרגה להסתמכות על עולם החושים, הם היו יכולים לקלוט את האימפולס אשר תאם לתפיסתם. לאחר מכן, אותו אימפולס פעל כך דרך ההשראה של האזוטריקה החדשה שרוחות כאלה כמו ניקולאוס קוזאנוס, קופרניקוס וגלילאו קיבלו; וקופרניקוס, למשל, היה יכול לטעון את הטענה הבאה: "מה שברור לחושים אינו יכול ללמד על האמת של מערכות השמש; אם ברצוננו למצוא את האמת, מוכרחים אנו לחקור מאחורי ההופעות החושיות". באותו זמן, בני-האדם, אפילו רוחות כמו ג'ורדנו ברנו, לא היו בשלים מספיק להצטרף באופן מודע לזרם האזוטרי החדש. רוחה של התנועה הייתה צריכה לפעול בהם באופן לא-מודע. עם זאת, רבת-עוצמה ומפלאה הייתה הכרזתו של ג'ורדנו ברנו: "כאשר ישות אנושית נכנסת אל תוך הוויית-קיום דרך הלידה, אז היא מהווה משהו מקרוקוסמי המתכנס בתוך עצמו כמונדה, וכאשר ישות אנושית עוברת דרך שער המוות, המונדה מתפשטת שוב; מה שהיה סגור בתוך הגוף מתפשט בקוסמוס כדי להתכנס שוב בתוך עצמו בשלבים אחרים של הוויית-קיום, ושוב להתפשט החוצה." שם, ברנו נותן ביטוי לתפיסות רבות-עוצמה שגם אם הן מבוטאות בשפה מגומגמת, הן בהתאמה מלאה עם המובן של האזוטריקה החדשה.

ההשפעות הרוחיות אשר מובילות את האנושות אינן צריכות לפעול בדרך כזו שהאדם מודע להן תמיד. למשל, הן מציבות את גלילאו בקתדרלה של פיזה. אלפים ראו שם את הנברשת, אך הם לא ראו אותה כפי שגלילאו ראה. הוא ראה את הנברשת מתנדנדת; הוא השווה את תדר התנודה שלה לדופק הלב שלו; הוא גילה שהנברשת התנדנדה בריתמוס קבוע הדומה לדופק הלב שלו; ומזה הוא גילה את חוקי המטוטלת במובנה של הפיסיקה המודרנית. מי שהתוודע לפיסיקה בדורנו, יודע שמדע זה לא היה מתאפשר בלי העיקרון של גלילאו. בדרך זו, פעל אז הכוח המופיע עתה כמדע הרוח; גלילאו הוצב בקתדרלה של פיזה לפני הנברשת המתנדנדת ולפני שהפיסיקה המודרנית רכשה את עקרונותיה. בדרך מסתורית כזאת שהכוחות הרוחיים המנחים של האנושות מבצעים את עבודתם.

עתה, אנו מתקרבים לזמנים שבהם בני-האדם עומדים להיעשות מודעים לכוחות מנחים אלה. עלינו להגיע תמיד להבנה טובה יותר ויותר של העומד להתרחש בעתיד, אם נבין כהלכה את אשר פועל באופן

מעורר השראה כמו האזוטריקה החדשה. מוכרחים אנו להבין שאותן ישויות רוחיות המוזכרות כאלים שלהם על-ידי המצרים הקדמונים כאשר היוונים שאלו אותם על אודות מוריהם, רוכשות שוב שליטה על-ידי כך שהן התייצבו תחת הנהגתו של הכריסטוס. בני-אדם יחושו יותר ויותר כיצד ביכולתם לגרום להופעתו מחדש של מה שהיה קדם-כריסטיאני בנברשת בהירה יותר, בסגנון אצילי יותר וברמה גבוהה יותר. התודעה הנחוצה בזמנים הנוכחיים, אשר מוכרחה להיות תודעה מועצמת, מוכרחה לתת לנו רגש של חובה ואחריות גדולות בהתייחס להכרת עולם הרוח. זה יוכל לחדור את נפשנו רק אם נבין, במובן אשר צוין כאן, את משימתו של מדע הרוח.

*

רשימת ספרים בהוצאת בדולח

רשימת הספרים בהוצאת בדולח מופיעה באתר:

<https://bdolah-books.wixsite.com/bdolah-books>